

VAJNORSKÉ *novinky*

11 - 12/2025
ročník XXXIV
—
nepredajné

Dvojmesačník občanov
mestskej časti
Bratislava-Vajnory

**Miestne
zastupiteľstvo
schválilo rozpočet
na rok 2026**

**Základná škola
má nového
riaditeľa**

**Vianočný rozhovor
s farárom Jozefom
Kováčikom**

V čísle sa dočítate

Str. 3	Príhovor starostu; Vyriešenie zámeny pozemkov pod vajnorským futbalovým ihriskom	Str. 23 – 25	Hľadám kľúčik k zámke na ceste k mladému človeku
Str. 4	Poslanci schválili rozpočet na rok 2026; Upozornenie pre žiadateľov o rozkopávkové povolenie	Str. 26	Vajnory začnú používať nové logo, vzniklo v spolupráci s STU
Str. 5	Čo na to starosta; Udalosti 17. novembra sme si pripomenuli aj bannerom na budove úradu	Str. 27	S Ing. Michalom Brašeňom, ArtD. z Ústavu dizajnu Fakulty architektúry dizajnu STU hovoríme o výbere loga mestskej časti
Str. 6	Vajnory rozsvietili prvú adventnú sviečku v Parku pod lipami; Vajnorský podcast. Ľubomír Mäkký: Správanie (aj) v lese je hlavne o ľuďoch	Str. 28	Študent STU Martin Miština predstavuje svoje víťazné logo Vajnory; Zmena v BID: úprava trás liniek 525, 527 a 598 vo Vajnoroch
Str. 7	Mikuláš vo Vajnoroch rozžiariť detský úsmev aj Vianočný stromček; Vianočný stolnotenisový turnaj opäť prilákal množstvo hráčov	Str. 29	Krásna tradícia trvá
Str. 8	Uvítanie detí do života; Zmena výšky príspevku od januára 2026; Seniorskí jubilanti roku 2025	Str. 30 – 31	Čerpajme pokoj a inšpiráciu z našich tradícií
Str. 9	Kto nosí po celom svete darčeky a radosť...	Str. 31	STVR nakrúcala reláciu Zvuky domova vo Vajnoroch
Str. 10	Revitalizácia Ulice Kataríny Brúderovej	Str. 32. – 33	Vajnorský širáček privítal hostí už desiaty raz
Str. 11	Spoločne o Vajnoroch; Nový športový bonus pre Vajnory na plavárni Na Pántoch	Str. 34 – 35	Keď sa povie „včela medonosná“
Str. 12 – 13	Na čom sme pracovali	Str. 36	Čo hovorí kronika Prešporská obec Vajnory (31)
Str. 14	Na čom pracujeme	Str. 37	Výnimočný školský vianočný jarmok; Deti z Materskej školy Koniarkova objavovali čaropráce s drevom.
Str. 15	Máme nového riaditeľa Základnej školy Kataríny Brúderovej	Str. 38	Jesenná výstava fantázie a tvorivosti
Str. 16 – 19	Vyhodnotenie dotazníka Vajnorských noviniek	Str. 39	Keď srdiečko tajomstvo skrýva; Divadlo Tuš prišlo do našej škôlky
Str. 20 – 22	Pretože veríme, že zmena začína rozhovorom	Str. 40 – 41	Deti vo Vajnoroch sa učia postaviť sa za seba
		Str. 42 – 43	Vajnorská rodina športovcov už 14 rokov
		Str. 44	Život FK Vajnory
			Vajnory v roku 2025

Dôležité kontakty

- Hlásenie porúch BVS: 0800 121 333
- Hlásenie porúch ZSE: 0800 111 567
- Hlásenie porúch VO: 02/63 81 01 51
- Hasičská služba: 150, 112, Záchranná služba: 155, 112
- Mestská polícia: 159,
- Havarijná služba: 0123
- OLO: 02/50 11 01 11

MIESTNY ÚRAD MČ BRATISLAVA-VAJNORY

- Mestská časť Bratislava-Vajnory, Roľnícka 109, 831 07 Bratislava
- Tel. číslo do digitálnej ústredne: 0850 24 25 24
- e-mail: vajnory@vajnory.sk

ZBAVTE SA STARÝCH SPOTREBIČOV EKOLOGICKY A ZDARMA!

Vašu starú práčku, chladničku, mikrovlnku alebo iný spotrebič zo skupiny bielej techniky vám zadarmo vyzdvihneme priamo z vašej adresy a odvezieme na ekologickú recykláciu. **Navštívte www.zberelektroodpadu.sk a objednajte si bezplatný odvoz starého spotrebiča priamo z vašej adresy.**

Cenník inzercie

1 strana 21 × 29,7 cm + 3 mm spadávka 440,00 € bez DPH	1/2 strany 18,5 × 12,5 cm 260,00 € bez DPH	1/4 strany 9,25 × 12,5 cm 140,00 € bez DPH
1/8 strany 9,25 × 6,25 cm 90,00 € bez DPH	1/16 strany 4,62 × 6,25 cm 60,00 € bez DPH	Plošný inzerát atyp. rozmerov (1 cm²) 1,40 € bez DPH Riadková inzercia (predám, kúpim, služby, ...) cena za 1 slovo (tel. číslo = 1 slovo) 0,75 € bez DPH

Politická inzercia: 1,5 násobok ceny bežnej inzercie vo Vajnorských novinách.
Zľavy: Pri opakovanom uverejnení inzerátu 3 až 4 krát za sebou: zľava 10 %; 5 a viackrát za sebou = zľava 20 %

**VAJNORSKÉ
novinky**

e-mail: redakcia@vajnory.sk
web: www.vajnory.sk
www.vajnorskenovinky.sk

Dvojmesačník obyvateľov mestskej časti Bratislava-Vajnory. **Vydavateľ:** Mestská časť Bratislava-Vajnory, Roľnícka 109, 831 07 Bratislava IČO: 00304565 **ISSN** 1339-0201. **Registračné číslo:** EV 3049/09. **Redakcia:** MÚ Vajnory, Roľnícka 109, 831 07 Bratislava. **Náklad:** 2 200 výtlačkov. **Nepredajné.** Uzavierka 5. 12. 2025, Vydané 19. 12. 2025, číslo 11–12/2025, ročník XXXIV. Dátum uzávierky nasledujúceho čísla 12. 2. 2026 **Číslo zostavil:** PhDr. Stanislav Bachleda. **Redakčná rada:** predsedníčka Ing. Soňa Molnárová, **členovia:** Ľubica Mešková, Juraj Zeman, Martin Maľko, Helena Paulenová **Jazyková úprava:** Mgr. Jela Lukyová **Tlač:** KASICO, a.s., Hagárova 9, 831 51 Bratislava **Inzeráty:** redakcia@vajnory.sk. Vydavateľ nezodpovedá za obsah inzerátov. Redakcia nevracia nevyžiadané rukopisy a fotografie. Za obsah jednotlivých príspevkov zodpovedajú vplnom rozsahu autori. Názory autorov a redakcie nemusia byť totožné.

Milí Vajnoráci!

Vianoce sú predo dvermi a spolu s nimi prichádza aj čas dobrých správ. A jednu takúto výnimočnú správu sme vo Vajnoroch dostali ešte tesne pred sviatkami, keď zastupiteľstvo hlavného mesta otvorilo dokorán dvere k záchrane futbalu vo Vajnoroch.

Po rokoch dohadovaní, rokovaní, slepých uličiek, sklamaní aj opätovných nádejí sa napokon na rokovanie dostala finálna dohoda o zámene a vysporiadaní futbalového ihriska. Som rád, že bola jednoglasne schválená všetkými prítomnými kolegami poslancami. Zámena pozemkov a tým aj záchrana športoviska, kde svoj čas trávia stovky detí, mládeže aj dospelých futbalistov je tou najkrajšou správou, akú sme si tento rok mohli položiť pod symbolický vianočný stromček. Je to darček, ktorý zahreje pri srdci každého Vajnoráka a každého, komu záleží na športe a živote v našej mestskej časti.

Tento rok sa nám však podarilo omnoho viac. Či už ide o väčšie alebo menšie úspechy, všetky tvoria mozaiku toho, že Vajnory sa posúvajú vpred. O mnohých z nich som hovoril aj na stretnutí s obyvateľmi v Dome kultúry. Celú prezentáciu nájdete aj v tomto čísle Vajnorských noviniek. Spomeniem aspoň jeden z darčiekov pre našich starých rodi-

čov. Nové zariadenie pre seniorov, ktoré sme v lete slávnostne otvorili. Rovnako významným úspechom je aj to, že sa nám v tomto volebnom období podarilo získať mimoriadne množstvo externých zdrojov, ktoré dokonca prevyšujú výšku celoročného rozpočtu našej mestskej časti.

Doprava, investície, kultúra, zelené a modré opatrenia, ochrana vinohradov, nemocnica či rozvojové lokality... To sú všetko témy, ktoré riešime denne a ktoré nás budú sprevádzať aj v budúcom roku. Budeme robiť všetko pre to, aby sa Vajnory rozvíjali citlivo, rozumne a vždy v prospech našich obyvateľov.

No teraz je čas Vianoc – obdobie, keď sa svet aspoň na chvíľu spomalí. Keď aj v behu bežných dní dokážeme nájsť pokoj, ticho a viac láskavosti. Je to pre mňa pripomenutie, že najdôležitejšie v živote nie sú termíny či povinnosti, ale ľudia okolo nás. Rodina, blízki, susedia, kolegovia a spolupracovníci.

Želám Vám všetkým pokojné a požehnané Vianoce plné radosti, porozumenia a vzájomnej blízkosti. Nech Vám sviatočné dni prinesú veľa svetla do srdca, nech sú naplnené zdravím, úsmevom a priateľskými stretnutiami.

Želám si, aby sme si z atmosféry Vianoc do budúceho roka doniesli z rodín na pracoviská a do spoločnosti, všetko to pekné, čo zdobí naše domácnosti cez Vianoce. Úctu, prajnosť, súdržnosť, a aby sme dokázali svoje egá a parciálne záujmy zaradiť až za spoločný prospech celej našej spoločnosti.

Michal Vlček,
starosta

Vyriešenie zámeny pozemkov pod vajnorským futbalovým ihriskom

Futbalové ihrisko vo Vajnoroch je pre obyvateľov mestskej časti nenahraditeľné, keďže je miestom rôznych športových podujatí, v súčasnosti ho aktívne využíva niekoľko futbalových tímov.

Futbalový klub Vajnory má jednu z najväčších základní futbalistov v rámci Slovenska, venuje sa ďalším generáciám futbalistov a športuje v ňom okolo 300 detí. Kvôli sporom o nájom pozemkov, na ktorých ihrisko stojí však hrozil jeho zánik. Nachádza sa totiž na pozemkoch súkromného Poľnohospodárskeho družstva Vajnory, čo komplikuje jeho využívanie aj hospodárenie s týmito pozemkami. Podmienky nájmu, nastavené vlastníkom pozemku, sú pre ďalšiu existenciu klubu s viac ako 90-ročnou tradíciou aj samotného ihriska likvidačné. Nehovoriac o tom, že akákoľvek investícia do zlepšenia infraštruktúry ihriska tu za takýchto podmienok nebola možná.

Tento problém vlastníctva pozemkov pod futbalovým ihriskom vo Vajnoroch sa primátor mesta, Matúš Vallo, spolu so starostom Vajnory, Michalom Vlčekom, usilovali riešiť od svojho nástupu do funkcií ešte v roku 2018, teda posledných 7 rokov. Po dlhých a náročných rokova-

M. Zeman, M. Vallo a M. Vlček počas tlačovej konferencie

niach hlavného mesta, Mestskej časti Bratislava-Vajnory a Poľnohospodárskeho družstva Vajnory o majetkovoprávne vysporiadanie pozemkov sa podarilo dospieť k dohode o zámene pozemkov, ktorá celú situáciu rieši. Navrhované riešenie vo štvrtok 11. decembra hlasovaním podporili aj mestské poslankyne a poslanci.

Čo prinieslo novembrové zastupiteľstvo

Poslanci schválili rozpočet na rok 2026

Text: redakcia

Snímka: archív

Tohtoročné „rozpočtové“ zasadnutie miestneho zastupiteľstva vo Vajnorochoch sa konalo skôr než bývalo zvykom – v utorok 18. novembra. Poslanci sa venovali nielen schvaľovaniu rozpočtu na rok 2026, ale aj opatreniam, ktoré majú priamo podporiť obyvateľov mestskej časti. Zastupiteľstvo schválilo nové všeobecne záväzné nariadenie o poskytovaní finančnej výpomoci, ktoré prináša viacero pozitívnych zmien. Zavádza sa nový príspevok pri nástupe dieťaťa na povinnú školskú dochádzku vo výške 30 eur, zachováva sa príspevok pri narodení dieťaťa vo výške 100 eur a zvyšuje sa príspevok na stravovanie pre starobných aj invalidných dôchodcov.

Súčasťou rokovania bolo aj schválenie vyrovnaného rozpočtu na rok 2026, ktorý počíta s príjmami aj výdavkami vo výške 7 808 312 eur vrátane finančných operácií. Poslanci zároveň prerokovali návrh na prijatie úveru určeného výhradne na rekonštrukciu chodníkov a miestnych komunikácií. „Veľká vďaka všetkým poslancom za konštruktívny a kritický dialóg počas celého roka, za množstvo podnetov a nápadov. Ďakujem aj všetkým občanom, ktorí počas roka prišli osobne na rokovanie miestneho zastupiteľstva“, uviedol po zasadnutí starosta mestskej časti Bratislava-Vajnory Michal Vlček.

K rozhodnutiu o úvere viedla mestskú časť aktivácia ústavného mechanizmu dlhovej brzdy, ktorá sa spustí 21. novembra po tom, čo zadĺženie štátu presiahlo 60 percent HDP. Tento krok zásadne obmedzí možnosti samospráv pri nastavovaní budúcich rozpočtov.

Od budúceho roka nebudú môcť mať vyššie príjmy než dosiahnu v roku 2026 a nebude možné čerpať nové úvery. Aj preto mestá, obce a mestské časti vrátane Vajnory pristupujú k predčasnému schvaľovaniu rozpočtov a investičných plánov. Ak chce mestská časť v najbližších troch rokoch realizovať pripravované investície vo vlastnej réžii, bez úveru to nebude možné. Zastupiteľstvo preto schválilo úver vo výške jeden milión eur, ktorý bude prioritne použitý na opravu ciest a chodníkov.

Vajnory v posledných rokoch výrazne investovali do modernizácie škôl a infraštruktúry pre deti a mládež, do služieb pre seniorov či do zelených projektov. Väčšina týchto investícií bola financovaná z európskych zdrojov. Rekonštrukciu chodníkov však z európskych fondov financovať možné nie je, a keďže sa takáto možnosť nečrtá ani v najbližších rokoch, je to jeden z hlavných dôvodov potreby úveru. Kvalitné chodníky

a cesty sú súčasťou štandardu, ktorý do modernej štvrte hlavného mesta nepochybne patrí, a Vajnory ho chcú udržiavať.

Zadĺženie mestskej časti v posledných mesiacoch kleslo na 19 percent. Aj po prijatí nového úveru zostane približne na úrovni 35 percent, čo je bezpečná hranica umožňujúca stabilné hospodárenie aj pri nečakaných situáciách. Vajnorská samospráva je príkladom zodpovedného hospodárenia – mestská časť len nedávno splatila pôžičku na materskú školu, dlh sa nikdy nepriblížil zákonnej hranici a komunikácia s finančnými inštitúciami je dlhodobo bezproblémová.

Vajnory chcú pokračovať v investičných projektoch a ďalej skvalitňovať život obyvateľov. Rozvoj mestskej časti nemôže zastaviť ani aktivácia dlhovej brzdy či legislatívne obmedzenia, ktoré zasahujú do rozpočtov samospráv.

Upozornenie pre žiadateľov o rozkopávkové povolenie

Žiadateľov o rozkopávkové povolenie upozorňujeme, aby sledovali dátum ukončenia prác uvedený vo vydanom povolení. V prípade, že práce nestihnú dokončiť v stanovenom termíne, je potrebné v dostatočnom predstihu požiadať cestný správny orgán o predĺženie lehoty na dokončenie prác. Nepodanie žiadosti o predĺženie včas

môže viesť k porušeniu podmienok povolenia a následným sankciám zo strany cestného správneho orgánu. **Povolenia na rozkopávky na miestnych cestách v správe mestskej časti sa vydávajú do 15. novembra a od 15. marca nasledujúceho roku, z dôvodu zimnej údržby ciest.**

Čo na to starosta?

› **Všimla som si, že na stavbe nemocnice sa niečo deje. Riešite aj dopravu? Sú nejaké nové informácie ohľadom jej riešenia?**

Výstavbu národnej nemocnice na území Vajnora považujeme za mimoriadne dôležitú a venujeme jej veľkú pozornosť, najmä v súvislosti s dopravným riešením v našej mestskej časti. V poslednom období som absolvoval viacero rokovaní – s členmi vlády, ktorých sa projekt týka, so zástupcami príslušných ministerstiev, ako aj s predstaviteľmi hlavného mesta a Bratislavského samosprávneho kraja.

Našou požiadavkou je, aby všetky pripomienky Vajnora boli súčasťou balíka strategickej investície. Ide najmä o vybudovanie diaľničného privádzacza, severného obchvatu Vajnora, rozšírenie kapacity Rybníckej ulice, rozšírenie vajnorského nadjazdu a kruhového nadjazdu, ako aj zavedenie električkovej trate do Vajnora. Vďaka našej konštruktívnej spolupráci s partnermi sa nám darí vstupovať do prípravy a realizácie tak, aby výsledné riešenia dávali zmysel pre Vajnory a ich obyvateľov.

Dobrou správou je, že diaľničný privádzáč nepôjde pôvodne plánovaným trasovaním a riešenie cez Nemeckú dolinu už nie je aktuálne. Je to výsledok našej aktivity a komunikácie. Verím, že táto investícia napokon pomôže rie-

šiť to, čo nás Vajnorákov najviac trápi – dopravu, ktorá nám dlhodobo komplikuje život.

› **Dokončenie diaľničnej križovatky D1/D4 je pre nás Vajnorákov veľmi dôležité. Viem, že diaľnice nie sú v kompetencii mestskej časti, ale viete sprostredkovať informácie o tom, kedy sa križovatka otvorí a či zlepši situáciu vo Vajnoroch?**

Máte pravdu, križovatka D1/D4 je jednou z vecí, ktoré ma trápia, a jej plné sprevádzkovanie úzko súvisí s hustou dopravou v našej mestskej časti. Podľa informácií NDS a Ministerstva dopravy by mala byť križovatka kompletne dokončená začiatkom júla 2026. Kľúčová je najmä vetva spájajúca diaľnicu D4 – obchádzajúcu Vajnory – s diaľnicou D1 smerom na Bratislavu. Vodiči by tak nemuseli byť odkázaní iba na Vajnorový obchvat.

Križovatka D1 a D4 už motoristom čiastočne slúži. Z hľadiska prepojenia diaľnic v smeroch Jarovce – Trnava, Trnava – Jarovce a Bratislava – Jarovce je v súčasnosti funkčná.

Podľa informácií NDS bude navyše na úseku od križovatky Bratislava – východ (km 16,5) po križovatku Bernolákovo prvýkrát k dispozícii plnohodnotný diaľničný štvorpruh. Uzávera umožní aj dokončenie mosta nad D1,

Starosta MČ Vajnory M. Vlček

ktorý prepojí Chorvátsky Grob so Starou Seleckou cestou. Po jeho otvorení ušetrí čas nielen obyvateľom Chorvátskeho Grobu, ale zjednoduší dopravu aj v okolitých obciach.

Pre Vajnory je však kľúčová najmä výstavba severného obchvatu Vajnora, ku ktorej sa otvára príležitosť aj v súvislosti s výstavbou novej národnej nemocnice. Ak by sa nám v najbližších rokoch podarilo severný obchvat zrealizovať, znamenalo by to zásadné odľahčenie Roľníckej ulice, ktorá by sa mohla stať dôstojným, dopravné upokojeným centrom Vajnora.

› **VPRÍPADE OTÁZOK KONTAKTUJTE:**
starosta@vajnory.sk

Udalosti 17. novembra sme si pripomenuli aj bannerom na budove úradu

Text: redakcia Snímka: archív

Mestská časť Bratislava-Vajnory si udalosti Dňa boja za slobodu a demokraciu pripomenula aj slávnostnou výzdobou na budove miestneho úradu. Symbolicky tam bola počas celého týždňa, aby nám pripomínala hodnoty, na ktorých stojí naša spoločnosť.

Aj vzhľadom na všetko, čo sa deje nielen na Slovensku, ale aj vo svete, nie je tento deň pre nás len obyčajným dátumom v kalendári. Je to pripomienka toho, aké krehká dokáže byť sloboda, ktorú dnes považujeme za samozrejmosť.

„November 1989 nám priniesol veci, ktoré sa za peniaze kúpiť nedajú – právo slobodne hovoriť, kritizovať aj nás starostov, právo slobod-

ne tvoriť, písať či cestovať. To všetko sú hodnoty, ktoré sa nedajú vyčíslieť. Máme sa lepšie, no to, že to tak zostane navždy, vôbec nie je samozrejmé“, povedal starosta mestskej časti Bratislava-Vajnory Michal Vlček.

Slobody a možnosti, ktoré vďaka Novembru 1989 máme, dnes prirodzene vnímame ako bežnú súčasť života. No obdobie rokov 1948 – 1989 jasne ukazuje, že sloboda nikdy neprichádza bez úsilia a nikdy nie je zaručená. Sloboda a demokracia sú aj záväzkom – chrániť ich, vážiť si ich a nedovoľiť, aby boli ohrozené.

Nezabúdajme preto na odkaz tohto dňa. Buďme ostražití voči tým, ktorí by nás o naše slobody chceli pripraviť. A pamätajme aj na to, že aj naša samospráva, naše Vajnory, môžu slobodne fungovať práve vďaka udalostiam Novembra 1989.

Vajnory rozsvietili prvú adventnú sviečku v Parku pod lipami

Text a snímky: redakcia

V nedeľu 30. novembra sa v Parku pod lipami uskutočnilo symbolické zapálenie prvej adventnej sviečky. Podujatie viedli starosta Michal Vlček a farár Jozef Kováčik, ktorí spoločne privítali adventný čas ako obdobie pokoja, nádeje a súdržnosti.

„Advent je čas, keď sa svet na chvíľu spomalí. Je to príležitosť nájsť pokoj, ticho a viac láskavosti, a pripomenúť si, že najdôležitejšie nie sú termíny, ale ľudia okolo nás – rodina, blízki a komunita,“ uviedol starosta Vlček.

Susedia a priatelia, ktorí sa prišli stretnúť, ocenili príjemnú atmosféru a spoločné chvíle, ktoré podujatie prinieslo. Starosta zároveň poďakoval pánovi farárovi Kováčikovi za jeho prítomnosť a všetkým účastníkom za vytvorenie krásnej adventnej nálady.

Vajnory tak aj týmto gestom potvrdili, že komunita drží spolu a vie spoločne osláviť začiatok sviatočného obdobia. Občania si môžu užiť pokojný a svetlý adventný čas v kruhu rodiny a susedov.

Vajnorský podcast. Ľubomír Mäkký: Správanie (aj) v lese je hlavne o ľuďoch

Text a snímka: redakcia

„Ak si každý splní domácu úlohu a bude sa ústretovo správať k ostatným, tak ani strety medzi rôznymi skupinami nemajú šancu“, hovorí v najnovšej epizóde Vajnorského podcastu zakladateľ portálu HIKING.SK a dlhoročný obyvateľ našej mestskej časti Ľubomír Mäkký.

V podcaste sa rozprávame nielen o tipoch na jesenné a zimné výlety, ale aj o živote vo Vajnoroch a o aktuálnom dianí v Klube slovenských turistov. Príjemné počúvanie. Celý podcast si môžete vypočuť po nasnímaní QR kódu

Posväcovanie adventných vencov v škôlke

Text: Mgr. Lucia Koporcová ZŠ s MŠ sv. Jána Pavla II. **Snímka:** archív škôlky

K adventu neodmysliteľne patrí aj adventný veniec. Pred prvou adventnou nedeľou nám pán farár Jozef Kováčik prišiel do škôlky posvätiť naše škôlkarské adventné vence. Každý deň si zapálime sviečku na adventnom venci a modlíme sa za ľudí, ktorí nemajú takúto možnosť – tráviť advent spoločne pri modlitbe.

Mikuláš vo Vajnoroch rozžiaril detský úsmev aj Vianočný stromček

Text: redakcia **Snímky:** Lucia Jarošová

V sobotu 6. januára zavítal do Vajnor Mikuláš, aby potešil všetky vajnorské deti a priniesol do našej mestskej časti čaro sviatočnej atmosféry.

Počas podvečera rozdával deťom sladkosti, vítal sa s rodinami a spolu s obyvateľmi vytvoril nezabudnuteľnú mikulášsku náladu.

Súčasťou podujatia bolo aj slávnostné rozsvietenie Vianočného stromčeka v Parku pod

lipami, ktorý sa tak stal symbolom radosti, spolupatričnosti a blížiacich sa sviatkov.

Ďakujeme všetkým Vajnorákom, ktorí sa prišli spolu s Mikulášom podeliť o úsmev a krásnu sviatočnú chvíľu.

Vianočný stolnotenisový turnaj opäť prilákal množstvo hráčov

Text: redakcia

Snímky: Martin Tvrdoň

V nedeľu 7. decembra sa v mestskej časti Bratislava – Vajnory uskutočnil tradičný Vianočný stolnotenisový turnaj o putovný pohár starostu, ktorý aj tento rok potvrdil svoju popularitu. Do športovej haly sa zišlo približne 50 hráčov naprieč všetkými vekovými kategóriami, čo podujatiu dodalo pestrú a dynamickú atmosféru.

Turnaj bol určený pre deti, ženy aj mužov a počas celého dňa sa odohrali desiatky napínavých zápasov. Najmä detskí hráči príjemne prekvapili svojimi výkonmi a svojím nasadením prispeli k priateľskej a živej športovej nálahe. Súťažiaci aj organizátori hodnotili priebeh turnaja veľmi pozitívne, pričom vyzdvihli najmä férovú hru, kvalitnú organizáciu a komunitného ducha podujatia. Výsledky jednotlivých kategórií

DETI DO 15 ROKOV

1. Franek Timotej
2. Škvaril Šimon
3. Tvrdoň Matej
4. Jendroľ Branislav

ŽENY

1. Kamenská Helena
2. Dubová Mária
3. Mrázková Viera
4. Tvrdoňová Milka

MUŽI

1. Vojkovič Adam
2. Fülöp Matej
3. Guľa Karol
4. Klaučo Matej

Podujatie opäť potvrdilo, že stolný tenis má vo Vajnoroch silnú tradíciu a aktívnu komunitu. Poďakovanie patrí všetkým hráčom, organizátorom aj dobrovoľníkom, ktorí sa pričínili o úspešný priebeh turnaja. Tešíme sa na ďalší ročník.

Uvítanie detí do života

Text: Soňa Molnárová

Snímky: archív

Spinká si v náručí materských rúk, sú ako kolíska a v nej krásny puk. Mamička s oteckom strážia tvoj sen, zbierajú lupienky pre tvoj krajší deň.

Druhý december bol pre všetkých, ktorí sa zišli v obradnej miestnosti Miestneho úradu vo Vajnorochoch, akýsi zvláštny, slávnostný, nasiaknutý vôňou detí, plný citov, pozornosti, šťastia. Tento deň bol tradične venovaný slávnostnému uvítaniu najmladších občanov našej mestskej časti do veľkej rodiny Vajnorákov. Uplynie ešte veľa času, kým tieto deti pochopia význam ľudských slov, kým pochopia, čo je to domov, láska, šťastie ale i bolesť a sklamanie. No už dnes, hoci o tom ešte nevedia, im dávame do daru kúsok domova, kde budú žiť, miesto, kde sú naveky ich korene. Našich malých Vajnorákov prišiel pozdraviť hudobno-tanečným pásmom detský folklórny súbor Podobienka z Vajnora.

Želám všetkým rodičom, aby si našli vždy dostatok času pre svoje dieťa, aby mu trpezlivo vysvetľovali všetko, na čo sa bude pýtať. Milí rodičia, buďte k svojmu dieťatku pozorní, obetaví a venujte mu všetku svoju lásku. Svojím vlastným životom mu buďte tým najlepším príkladom.

VITAJTE, MALÍ VAJNORÁCI

Denis Babic, 25. 3. 2025

Luna Sofia Šišková, 9. 5. 2025

Hana Hegewaldová, 20. 5. 2025

Viktória Horváthová, 9. 6. 2025

Leo Artur Jaroš, 19. 7. 2025

Sofia Martinková, 15. 8. 2025

Alexander Blahuta, 19. 8. 2025

SENIORSKÍ JUBILANTI ROKU 2025

Milí občania Vajnora, ktorí ste sa v roku 2025 dožili okrúhleho životného jubilea, a to **75 rokov, 80 rokov a 85 rokov a viac** a na Vašej oslave jubilantov, ktorá sa konala 21. 10. 2025 v Dome kultúry Vajnory, ste sa nemohli zúčastniť, prídte si, prosím, prevziať do 31. 01. 2026 darčekové poukážky na nákup potravín v hodnote 10 € na Miestnom úrade Bratislava-Vajnory, Roľnícka 109, Bratislava, odd. sociálnych vecí v úradných hodinách:

Pondelok: 8:00 – 12:00 h, 13:00 – 17:00 h

Streda: 8:00 – 12:00 h, 13:00 – 17:00 h

Piatok: 8:00 – 12:00 h

Po príchode sa preukážte občianskym preukazom.

Nové pravidlá finančnej výpomoci na stravovanie pre dôchodcov Zmena výšky príspevku od januára 2026

Dňa 18. 11. 2025 schválilo miestne zastupiteľstvo nové Všeobecne záväzné nariadenie č. 6/2025 o poskytovaní finančnej výpomoci obyvateľom mestskej časti Bratislava-Vajnory.

V článku V – Poskytovanie príspevku na stravovanie v pracovné dni invalidným a starobným dôchodcom s trvalým pobytom v mestskej časti Bratislava-Vajnory – prichádza od **1. 1. 2026** k zmene výšky poskytovaného finančného príspevku:

➤ **dôchodok žiadateľa do 550 €** – príspevok na stravovanie **2 € na jeden obed**,

➤ **dôchodok žiadateľa nad 550,01 €** – príspevok na stravovanie **1,50 € na jeden obed**.

Dôležité upozornenie: pre priznanie a poskytnutie finančného príspevku je potrebné do **31. 1. 2026** predložiť na Miestny úrad mestskej časti Bratislava-Vajnory **Rozhodnutie o výške dôchodku zo Sociálnej poisťovne k 1. 1. 2026**.

V prípade otázok kontaktujte referát sociálnych vecí na telefónnom čísle 0221295237.

Kto nosí po celom svete darčeky a radosť... Kto nám dáva pokoj, porozumenie, lásku...

Text: Stanislav Bachleda

Snímky: archív rodiny Vodrážkovej

Mesiac december je bohatý na udalosti predznamenujúce Vianoce, ktoré spájame s obdarúvaním sa, aj keď toto najobľúbenejšie obdobie roka má predovšetkým duchovný zmysel a význam. Najmä deti sa tešia na Štedrý deň, ale pravdepodobne nik zo všetkých generačných rozpätí neodmieta darček v akejkoľvek podobe. U nás na Slovensku, ale aj v niektorých okolitých krajinách máme výhodu, že na začiatku decembra, najčastejšie v podvečer menín svätého Mikuláša 5. decembra nachádzame najčastejšie na oknách, ale aj na iných miestach mikulášske nádielky. V rodinách, na námestiach, v sálach a na množstve iných miest chodí svätý Mikuláš s anjelom a čertom a dobré deti i nás starších väčšinou obdaruje, lebo sme asi boli takmer celý rok dobrí. Len málo výnimiek dostane uhlie za zlé správanie sa.

Mikulášske darovanie už máme za sebou a čaká nás ešte krajší deň – ten štedrý, keď pod stromčekmi nachádzame oveľa viac darčiek ako od Mikuláša, lebo Ježiško je ešte štedrejší a my sme asi boli „ešte lepší“. Ale nie všade má Štedrý deň rovnaký dátum 24. decembra. V mnohých krajinách sa v tento deň ešte pracuje a darčeky chodia buď počas noci, alebo na druhý deň, na Božie narodenie. Lenže nie všade je to Ježiško, kto z 24. na 25. decembra obdarúva dobrých ľudí. V susednom Rakúsku ho volajú Christkind, v Kanade vo francúzskych regiónoch Père Noël, vo Švédsku to je Jultomten, vo Fínsku Joulupukki, v Amerike, ale aj na ďalších kontinentoch Santa Claus, ktorý tak zájde aj do Austrálie, hoci tam je v tom čase teplo, a tak ho možno stretnúť aj na pláži, v Kanade ho volajú vo francúzskych regiónoch Père Noël.

Viaceré z týchto postáv majú pôvod vo svätom Mikulášovi, gréckom biskupovi z Myry, patrónovi detí, námorníkov a chudobných. Myra, pôvodne grécka, bola v tom čase súčasťou rímskeho cisárstva, kde sa Mikuláš v roku 270 narodil a 6. decembra 343 zomrel,

Sídlo Santa Clausa na severe Fínska

dožil sa teda na ten čas úctyhodného veku 73 rokov. Myra sa v súčasnosti volá Demre a nachádza sa na juhu Turecka, kde je aj sarkofág svätého Mikuláša. Jeho podobu nepoznáme, ale najčastejšie je zobrazovaný v biskupskom odeve, ktorý v štylizovanom tvare používajú jeho nasledovníci doteraz. Biskup Mikuláš bol známy svojou štedrosťou, rozdal svoj značný majetok po rodičoch chudobným, chorým a trpiacim. Aj preto sa stal šiesty december dňom darov a porozumenia medzi ľuďmi.

Vráťme sa ale k Vianociam. Ježiško je u nás najpríťažlivejší, aj keď v niektorých prípadoch a skupinách spoločnosti už býva len symbolom a nie hlbokým duchovným odkazom. Santa Claus je už takmer len obchodná značka, lebo v USA ho vídame najčastejšie v obchodných centrách v podobe milého starčeka, ktorý sa rozpráva s deťmi, aké majú túžby, či boli poslušní, učenliví. Tých menej dobrých láskavo vyhreší a tak sa vlastne Vianoce stávajú príjemnými pre všetkých. Legendu o Sintaklaasovi, vlastne svätom Mikulášovi, ktorý nosil darčeky, priniesli do USA v 17. storočí Holanďania. Prepojila sa novými tradíciami a támojšími zvykmi i s americkým vnímaním postavy Father Christmas. A od Sintaklaasa nebolo ďaleko k Santa Clausovi, ktorý sa najmä v USA usídlil natrvalo, aj keď svoje súčasné a podľa legendy mnoho stáročné sídlo

má vo fínskom Ravanemi, kde sa nachádza Santa Claus Village, teda Dedina Santa Clausa – po fínsky Joulupukkin kylä, kde má aj kancelárie, aj poštu, kam mu chodia želania od detí i dospelých z celého sveta a kde ich aj osobne prijíma. Tu sa vyrábajú hračky a darčeky vôbec, pomáhajú mu dobrí škriatkovia a Santa darčeky rozváža po celom svete, najmä v Amerike. Ktosi vyráta, že ak by chcel navštíviť všetkých deväťdesiat miliónov amerických rodín, museli by soby jeho sane ťahať viac ako rýchlosťou svetla a ani tak by to nestihol. A čo deti na ostatných kontinentoch? Tie by sa dostali k darčekom asi o rok. Prinášame našim čitateľom niekoľko záberov z tohto miesta.

Zostaňme my však len pri našom Ježiškovi. Vráťme sa od biznisu k duchovnému poňatiu Vianoc, k chvíľam, keď sa zamýšľame nad svojím životom, nad našimi vzťahmi, nad poznaním, že viac než hmotné statky sú duchovné dary. Očakávanie narodenia Ježiša Krista nie je len radosť z obdarovania, ale najmä radosť z požehnania Božieho syna, ktorý prišiel na svet, aby ho zmenil, obohatil a priniesol vieru vo večnosť najvyššieho, od ktorého máme najkrajšie dary – pokoj, porozumenie, lásku.

Revitalizácia Ulice Kataríny Brúderovej

Text, vizualizácie a snímka:
Metropolitný inštitút Bratislavy

Revitalizácia Ulice Kataríny Brúderovej vo Vajnoroch je dobrým príkladom toho, ako pristupovať k úprave verejného priestoru v rezidenčných štvrtiach v okrajových častiach mesta.

Križovatka ulíc Za farou a Kataríny Brúderovej v mestskej časti Vajnory nepripomína funkčný verejný priestor. Studňa uprostred križovatky pôsobí ako bariéra, voľné asfaltové plochy tiež nemajú funkčné využitie a počas leta sú prehriate a nevhodné pre akékoľvek aktivity.

To všetko sa zmení a celá Ulica Kataríny Brúderovej prejde úpravou, ktorá zmení jej fungovanie k lepšiemu. Cieľom je zlepšenie pobytovej funkcie a navrátenie celej lokality miestnym obyvateľom. Budúca revitalizácia počítá s vytvorením pešej zóny so zachovaním dopravnej obsluhy k domovom obyvateľov. Vďaka výsadbe stromov sa zvýši bezpečnosť chodcov aj cyklistov a okolo studne vznikne kvalitný verejný priestor pre stretávanie sa. Dôležitou zmenou bude aj nahradenie asfaltu zelenými ostrovčekmi s lavičkami.

Významnú úlohu v celom priestore zohrá nová zeleň vrátane alejovej výsadby stromov. Tá nielenže oddelí vodičov od peších, ale zlepší aj mikroklimu celého územia. Architekti sa v návrhu venujú aj využitiu dažďovej vody a adaptácii prostredia na klimatickú zmenu. Okrem klasickej zelene, ako

stromové aleje či trvalkové záhony, tu vznikne aj dažďová záhrada, ktorá prispeje k lepšiemu hospodáreniu s vodou.

AKTUÁLNY STAV

Na návrhu revitalizácie s Metropolitným inštitútom Bratislavy spolupracovali architekti z ateliérov Átrium architekti, ARZ, Livinark a DOXA. Projekt prináša nový pohľad na využitie verejných priestorov v rezidenčných štvrtiach mimo centra. Samotná realizácia sa začne v roku 2025. Predpokladaný rozpočet na revitalizáciu ulice je okolo 300 tisíc eur bez DPH.

Rekonštrukcia Ulice Kataríny Brúderovej je súčasťou Programu obnovy verejných priestorov Živé miesta, ktorého cieľom je modernizácia a skvalitňovanie dlhodobo zanedbaných verejných priestorov v Bratislave.

PROJEKT V KOCKE

Ako vznikol projekt úpravy Ul. K. Brúderovej?

- Projekt vznikol v rámci programu obnovy verejných priestorov Bratislavy Živé miesta. Výber lokality MIB konzultoval s mestskou časťou a hlavným mestom.
- Cieľom projektu je vytvoriť atraktívny bezpečný verejný priestor, ktorý bude slúžiť na stretávanie sa a pobyt obyvateľov

Aké sú výhody navrhovanej úpravy Ul. K. Brúderovej?

- Zvýši sa bezpečnosť pre peších
- Pribudne nová zeleň
- Vzniknú zelené ostrovčeky, ktoré nahradia asfaltové plochy
- Pribudne mobiliár – lavičky
- Dažďová záhrada prispeje k lepšiemu hospodáreniu s vodou

Návrh realizácie

Aktuálny stav

Stretnutie starostu s občanmi

„Spoločne o Vajnorochoch“

Text: redakcia Snímka: archív

V Dome kultúry Vajnory sa uskutočnilo ďalšie zo série diskusných stretnutí Spoločne o Vajnorochoch, na ktorom vedenie mestskej časti predstavilo výsledky svojej práce, aktuálne projekty aj pripravované plány. Podujatie prilákalo desiatky Vajnorákov so záujmom o dianie v komunite, pričom témami večera boli najmä doprava, investície, kultúra, zelené a modré opatrenia, vinohrady, nemocnica či rozvojové lokality.

Starosta počas prezentácie zdôraznil, že spätná väzba od obyvateľov je kľúčová. „Ďakujem za konštruktívnu, vecnú a najmä veľmi príjemnú diskusiu – aj za konštruktívne kritické podnety, lebo hlavne tie nás posúvajú ďalej,“ uviedol. Pripomenul, že od roku 2022 sa podobné stretnutia uskutočnili už štyrikrát, pričom jedno z nich sa uskutočnilo aj za účasti primátora Matúša Valla.

Diskusia sa okrem hlavných tém venovala aj výsledkom vajnorského dotazníka, ktoré Michal Vlček stručne predstavil a ktoré bude-

te môcť nájsť aj v aktuálnom čísle Vajnorských noviniek na stranách 16–19.

Starosta zároveň vyzdvihol, že s obyvateľmi sa stretáva nielen na týchto diskusiách, ale aj počas pravidelných stredajších dní pre občanov či na rôznych kultúrnych, športových a spoločenských podujatiach. „Každý Vajnorák má u mňa dvere vždy otvorené,“ doplnil.

Atmosféra podujatia bola podľa účastníkov vecná a kultivovaná, hoci nie všetci odchádzali s rovnakými názormi či spokojnosťou. Podstatné však je, že Vajnoráci mali opäť možnosť otvorene hovoriť o témach, ktoré hýbu našou mestskou časťou.

Prezentáciu zo stretnutia si môžete pozrieť na stranách 12–14.

Nový športový bonus pre Vajnory na plavárni Na Pántoch

Text: redakcia Snímka: unsplash.com

Máme dobrú správu pre všetkých, ktorí chcú športovať a urobiť niečo pre svoje zdravie. Vďaka iniciatíve nášho poslanca Juraja Zemana sa podarilo vybaviť nové zvýhodnené vstupy na blízku plaváreň SOŠ Na Pántoch pre všetkých obyvateľov Vajnor. Využiť ich môžete už od 8. januára do 31. mája 2026.

SENIORI

Každý štvrtok od 9:00 do 10:30 môžu naši seniori využiť plávanie so zľavou 50 %, čo je 3,50 eur.

ŠIROKÁ VEREJNOSŤ

Zľava 50 % a teda vstupné 3,50 platí pre všetkých obyvateľov Vajnor.

Zľavu môžu obyvatelia Vajnor využiť v dňoch:

› piatok 19:00 – 20:30

› nedeľa 16:00 – 18:00

Deti do 8 rokov majú vstupné zdarma a deti do 15 rokov 2,50 eur.

Parkovanie je pred vstupom do školy a vchod cez hlavný vstup budovy bývalej SOŠ. Pre prístup MHD je možné využiť z Vajnor linku č. 65.

Tešíme sa, že sa nám darí rozširovať ponuku športových možností pre Vajnorákov a podporovať tak aktívny a zdravý životný štýl. Veríme, že nové zvýhodnené vstupy pomôžu všetkým, ktorí si radi prídu zaplávať a oddýchnuť.

Plávanie navyše patrí medzi najzdravšie športy – šetrí kĺby, posilňuje celé telo a pomáha uvoľniť myseľ.

Na čom sme pracovali

Rozpočet mestskej časti na rok 2025 bol

5,11 mil. €

Prostriedky získané z externých zdrojov

7,87 mil. €

Kompletná modernizácia ZŠ Kataríny Brudrovej

STARÁME SA O ZELEŇ

100 ks nových stromov a 17 tisíc cibulovín kvetov

Najkrajší Kruhový objazd v Bratislave

Vianočné osvetlenie

Mestská hromadná doprava vo Vajnoroch

Spolupráca so Slovenskou technickou univerzitou

Nový dizajn manuál

Územný rozvoj nových lokalít - Nemecká dolina, Široké a Štiepnice

Spolupráca s Ekonomickou univerzitou v Bratislave

Univerzita tretieho veku

Nezabúdame na našich seniorov

Kultúra a spoločenský život vo Vajnoroch 42 kultúrnych podujatí v roku 2025

Spolupráca s miestnou farnosťou

LOVESTREAM

3. ročník medzinárodného hudobného festivalu vo Vajnoroch

ROZVOJ A PODPORA ŠPORTU

Futbal – vysporiadanie pozemkov, nový pumptrack, hokejbalové ihrisko

Bezpečnosť vo Vajnoroch a spolupráca s mestskou políciou

Bezplatná právna poradňa

Informovanie našich občanov je pre nás dôležité

Na čom pracujeme

Zvyšovanie komfortu služieb pre občanov na úrade

Regulovaný územný rozvoj

Zelené a modré opatrenia

(jednosadobkové opatrenia v 7 lokalitách)

Krajšie a bezpečnejšie chodníky a cesty

TIOP dostupnejšia vlaková doprava

Príprava cyklotrás – Rybníčná a Zlaté Piesky

Krajšie verejné priestory
spolupráca s Metropolitným inštitútom Bratislava

Bezpečnejšie ulice aj pre deti
projekt Mesto pre deti (MIB)

Moderná koncová nemocnica M. R. Štefánika

Vajnory chceme mať zelenšie

Máme nového riaditeľa Základnej školy Kataríny Brúderovej vo Vajnorochoch

Text: redakcia Snímka: archív

Starosta Vajnor Michal Vlček odovzdal menovací dekrét novému riaditeľovi Základnej školy Kataríny Brúderovej, Mgr. Petrovi Tóthovi, ktorý školu povedie od 1. januára 2026.

„Zmena riaditeľa nie je len formálna, dotýka sa učiteľov, detí aj rodičov,“ uviedol starosta Vlček. „Pán Tóth prešiel výberovým konaním veľmi presvedčivo, získal podporu rady školy a je pripravený prevziať túto zodpovednú úlohu.“

Mestská časť chce byť stabilným partnerom školy a podporovať jej rast, modernizáciu a kvalitu vzdelávania. Cieľom je, aby ZŠ Kataríny Brúderovej bola miestom, kde sa deti učia s radosťou a rozvíjajú svoje talenty.

Nový riaditeľ chce zo ZŠ Kataríny Brúderovej moderné a inkluzívne miesto pre žiakov aj učiteľov.

› **S akou víziou vstupujete do vedenia Základnej školy Kataríny Brúderovej a ktoré priority chcete riešiť ako prvé po nástupe do funkcie?**

Moja vízia vychádza z presvedčenia, že škola má byť miestom, kde sa deti cítia bezpečne, prijato a kde môžu rásť podľa svojich schopností. Základná škola Kataríny Brúderovej má stabilnú komunitu a množstvo kvalitných aktivít, na ktoré chcem nadviazať. Mojou úlohou nie je meniť to, čo funguje, ale posilniť silné stránky školy a doplniť ich o nové príležitosti pre žiakov aj učiteľov. Medzi moje prvé priority bude patriť rozvoj inkluzívneho vzdelávania, aby mal každý žiak vytvorené férové a podporné podmienky, stabilizácia a podpora zamestnancov a nadviazanie domácich i medzinárodných spoluprác, ktoré dokážu priniesť škole inšpiráciu aj nové skúsenosti. Chcem vytvoriť prostredie, kde sa žiaci budú učiť so záujmom a pre život, učiteľia

budú pracovať s radosťou a rodičia budú cítiť dôveru, že ich deti sú v dobrých rukách.

› **Vo výberovom konaní ste zaujali dôrazom na rozvoj školy a rešpektujúcim prístupom k ľuďom. Ako by ste chceli podporovať učiteľov a budovať bezpečné a podnetné prostredie pre žiakov?**

Som presvedčený, že úspešná škola stojí na spokojnom a podporovanom učiteľovi. Preto chcem od začiatku budovať otvorenú, spolupracujúcu a rešpektujúcu kultúru školy, založenú na dialógu a dôvere. Učiteľov budem podporovať v ďalšom vzdelávaní, v moderných metódach a v profesijnom raste. Pokiaľ ide o žiakov, chcem vytvárať prostredie, kde sa každý cíti bezpečne a prijato. V spolupráci so školským podporným tímom sa chcem zamerať na vedomú prácu s emóciami a sociálnymi zručnosťami. Moja ambícia je, aby škola bola miestom, kde deti nielen získavajú vedomosti, ale učia sa tiež

spolupracovať, komunikovať a riešiť problémy so vzájomným rešpektom.

› **V akých oblastiach vidíte najväčší potenciál spolupráce s mestskou časťou a čo by mala škola rozvíjať v najbližších rokoch?**

Mestská časť, ako zriaďovateľ školy, je pre ňu prirodzeným partnerom a som rád, že pôsobíme v prostredí, kde škola zohráva aj dôležitú komunitnú úlohu. Vidím veľký potenciál najmä v oblastiach spoločných projektov pre deti a rodiny, ako sú športové aktivity, kultúrne podujatia a komunitné akcie, ktoré posilňujú vzťah medzi školou a obyvateľmi obce. Ďalej v oblasti rozvoja priestorov a infraštruktúry školy, kde budeme potrebovať podporu zriaďovateľa pri modernizácii. V neposlednom rade vnímam školu aj ako prirodzené centrum života mestskej časti – otvorené, moderné a priateľské miesto pre žiakov, rodičov aj širšiu školskú komunitu.

Vyhodnotenie dotazníka Vajnorských noviniek

Text: redakcia

V septembrovom čísle Vajnorských noviniek sme Vám priniesli dotazník, v ktorom sme sa pýtali na to, ako vnímate život vo Vajnoroch, čo Vás teší, čo trápí a aké zmeny by ste do budúcnosti uvítali. Do dotazníka sa zapojilo 95 Vajnorákov, za čo Vám úprimne ďakujeme.

Nejde o klasický reprezentatívny prieskum verejnej mienky – aj vzhľadom na počet zúčastnených – no výsledky predstavujú cenný orientačný obraz toho, ako sa v našej mestskej časti cítite, čo považujete za najväčšie problémy a naopak, ktoré zmeny hodnotíte pozitívne.

Z odpovedí najviac rezonovali témy dopravy, parkovania a kvality ciest, ale aj veľká pod-

pora investícií do školy, spokojnosť s rozkvitnutými verejnými priestormi či výrazný záujem o lepšiu komunikáciu a zapájanie obyvateľov do diania.

Prinášame Vám preto kompletný prehľad výsledkov dotazníka s detailnými komentármi a zhrnutiami pri jednotlivých otázkach.

Vyberte najviac tri problémové oblasti vo Vajnoroch?

PROBLÉMOVÁ OBLASŤ	POČET VÝSKYTOV	KOMENTÁR
Dopravné zápchy	veľmi častá (takmer všetci respondenti)	Jednoznačne najfrekvencovanejšia téma, prakticky v každej odpovedi.
Parkovanie	často	Spomínané v súvislosti s hustotou zástavby a parkovacou politikou.
Poriadok a čistota	občas	Len v určitých častiach
Tempo a hustota zástavby	občas	Niektorí respondenti vnímajú príliš rýchlu výstavbu.
Možnosti kultúrneho a spoločenského života	menej často	Chýbajú podujatia alebo možnosti tráviť voľný čas.

Zhrnutie: Najväčším problémom podľa obyvateľov Vajnor sú dopravné zápchy, nedostatok parkovacích miest a kvalita ciest a chodníkov. Menej často sa spomína rozsiahla výstavba a slabá kultúrna ponuka.

Ktoré veci vás vo Vajnoroch alebo v širšom okolí v poslednom období potešili?

KATEGÓRIA	POČET VÝSKYTOV	KOMENTÁR
Investície do základnej školy	54	Najčastejšie spomenutá pozitívna vec, často v kombinácii s inými aktivitami.
Rozkvitnuté kvetinové záhony	51	Veľmi populárne medzi obyvateľmi, symbol zlepšenia prostredia.
Nové zariadenie pre seniorov	27	Spomenuté pomerne často, zlepšuje sociálne služby pre seniorov.
Voľnejšie chodníky po zákaze stáť na chodníku	24	Obyvatelia oceňujú zlepšenie priechodnosti a bezpečnosti chodníkov.
Zjednosmernenie ulíc a viac miest na parkovanie	18	Menej často spomenuté, ale vnímané ako pozitívna zmena dopravy.
Hokejbalové ihrisko, športové aktivity pre deti	1	Jednotlivé spomenutie, lokálne športové aktivity.
Žiadne / nič / dražoba / inú negatívnu poznámku	5	Niektorí respondenti nevideli nič pozitívne.

Zhrnutie: Najviac obyvateľov potešili investície do základnej školy a rozkvitnuté kvetinové záhony. Nasledujú nové zariadenia pre seniorov a voľnejšie chodníky. Menej často sa spomínali dopravné úpravy (zjednosmernenie ulíc a parkovanie) a špecifické projekty. Niekoľko respondentov uviedlo, že ich nič konkrétne nepotešilo.

S ktorými vecami vo Vajnoroch alebo v širšom okolí ste v poslednej dobe nespokojní?

KATEGÓRIA NESPOKOJNOSTI	POČET ZMIENOK	POZNÁMKA
Zavádzanie parkovacej politiky na území hlavného mesta	51	Nespokojnosť s pravidlami parkovania, konflikty medzi rezidentmi a chodcami, „buzerácia“, obmedzená dostupnosť parkovania.
Uprednostnenie chodcov na chodníkoch pred parkovaním áut	22	Problém hlavne v kombinácii s parkovacou politikou, niektorí obyvatelia považujú opatrenia za nepraktické.
Stav cestných komunikácií	12	Veľká väčšina respondentov spomína výtlky, rozbité cesty, blato, zanedbané chodníky. Konkrétne ulice: Roľnícka, Príjazdová, Pri mlyne, Jurská cesta. Bezpečnostné obavy: tranzitná doprava, kamióny, chýbajúce spomaľovače.
Zjednosmernenie ulíc	28	Kritika nepraktických jednosmeriek, absencia spomaľovačov, zhoršená dostupnosť, nezmyselné riešenia
Iné / jednotlivé odpovede	7	Zápach z prečerpávacej stanice. Nekvalita vyučovania na štátnej škole. Nevhodné zastávky MHD (bus 53). Hluk, kamióny, problémy s optickým internetom. Nedokončené projekty (revitalizácia fontány, parku). Susedské vzťahy - zhoršené

Zhrnutie: Najviac kritizovaná téma je stav cestných komunikácií a chodníkov, potom parkovacia politika, následne zjednosmernenie ulíc a uprednostnenie chodcov. Zaujímavým zistením je aj zvýšená citlivosť na medziľudské vzťahy a atmosféru v komunite.

Vo Vajnoroch sa pripravuje výstavba Národnej univerzitnej nemocnice. Ako sa pozeráte na to, že nová koncová nemocnica bude stáť práve v našej mestskej časti?

ODPOVEĎ (presné kategórie z dotazníka)	POČET ZMIENOK	POZNÁMKA
„Nemocnicu vítam, ale len v prípade, že štát vyrieši dopravnú situáciu“	61	Jasne dominantný postoj – obyvatelia sú ZA, ale podmienene. Dopravná infraštruktúra je kľúčová.
„Pre Vajnory je to dobrá správa“	20	Čisto pozitívny pohľad bez podmienok.
„Neverím, že štát nemocnicu naozaj postaví“	6	Skepsa vyplýva zo skúseností s Rázsochami a zlyhaniami štátu.
„Bude to zbytočná záťaž pre Vajnory“	6	Negatívny pohľad – obavy z dopravného kolapsu, parkovania, hluku, chaosu.
Iné / doplňujúce komentáre	3	Zahŕňajú obavy z netransparentnosti, málo informácií pre verejnosť, dostupnosť len pre „bohatých“.

Zhrnutie: Väčšina obyvateľov víta nemocnicu, ale nie bez podmienok. Kritická požiadavka: riešenie dopravy (napojenie, parkovanie, MHD, integrov. doprava). Pozitívny alebo podmienene pozitívny postoj: 80 %. Skeptický alebo negatívny postoj: 20 %.

Ako vnímate budúcnosť územia Starého letiska?

ODPOVEĎ (presné kategórie z dotazníka)	POČET ZMIENOK	POZNÁMKA
Vajnory potrebujú rozvoj, ale regulovaný	50	Najsilnejší názor – dominujú obavy z chaotickej zástavby, komercie a straty charakteru územia.
Stavať iba vtedy, ak sa vyrieši doprava v lokalite	40	Vyvážené stanovisko – ľudia chcú rozvoj, ale s jasnými pravidlami a prospechom pre obyvateľov.
Treba nechať plochu letiska ako je	7	
Iné / komentáre	3	Obsahujú najmä pripomienky k transparentnosti, požiadavke na referendum a verejné prerokovania.

Zhrnutie: Medzi obyvateľmi Vajnor prevláda pragmatický a opatrný postoj k rozvoju územia Starého letiska. Ľudia si uvedomujú, že lokalita má potenciál, no odmietajú nekontrolovanú alebo jednostrannú zástavbu bez riešenia najväčšieho problému – dopravy.

Ako sa pozeráte na postupné zjednosmerňovanie ulíc v niektorých lokalitách, ktorých cieľom je uchovať viac parkovacích miest?

ODPOVEĎ	POČET ZMIENOK	POZNÁMKA
Súhlasím, ak to zvýši počet parkovacích miest	47	Prevažujú pozitívne reakcie – obyvatelia vnímajú zlepšenie parkovania a prehľadnosti ulíc.
Zlepšilo to dopravu a priechodnosť ulíc	23	Niektorým uliciam to výrazne pomohlo
Nesúhlasím so žiadnym zjednosmerňovaním ulíc – parkovať sa má vo dvore, nie na ulici	16	Viacrát preškrtnutá druhá časť otázky
Iné / doplňujúce komentáre	3	Najmä o potrebe komunikácie, dopravných analýz a informovanosti dopredu.

Zhrnutie: Väčšina hodnotí zjednosmerňovanie ulíc pozitívne, najmä ak vedie k zlepšeniu parkovania a bezpečnejšej premávky.

V budúcnosti by som uvítal/a:

KATEGÓRIA	POČET ZMIENOK	POZNÁMKA
Zlepšenie dopravy a MHD	41	Najčastejšia požiadavka – lepšie spoje, parkovanie, dopravné riešenia, cyklotrasy.
Zeleň, parky, verejný priestor	32	Viac zelene, oddychové zóny, parky, úprava verejných priestorov a čistota.
Šport a voľný čas	26	Športoviská, workout zóny, cyklo, voľnočasové aktivity pre rodiny.
Kultúra, komunitný život, akcie	24	Viac podujatí, komunitné aktivity, kultúrny program, trhy.
Služby, obchody a infraštruktúra	20	Lepšie služby, obchody, gastro, zdravotníctvo, pošta, základná obč. vybavenosť.
Transparentnosť, komunikácia a participácia	15	Lepšia komunikácia, zapájanie obyvateľov, informovanie, verejné prerokovania.
Výstavba a rozvoj územia	12	Rozumný rozvoj, regulácia developerov, koncepčné plánovanie, ochrana charakteru Vajnor.
Bezpečnosť a poriadok	9	Hliadky, bezpečnosť, riešenie vandalizmu, poriadok v uliciach.
Školstvo a mládež	7	Podpora školy, krúžkov, aktivít a programov pre mládež.
Iné / špecifické návrhy	5	Jednotlivé nápady mimo kategórií, napr. konkrétne miesta, lokálne opatrenia.

Zhrnutie: Obyvatelia najviac túžia po riešeníach v doprave a mobilitě, viac zelene a kvalitnom verejnom priestore a rozšírení možností športu, kultúry a trávenia voľného času. Silne rezonujú aj požiadavky na lepší dialóg samosprávy s občanmi.

Páčia sa vám Vajnory ako lepšie miesto na život v porovnaní s okolitými samosprávami?

ODPOVEĎ	POČET ZMIENOK
Áno	79
Nie	12

Zhrnutie: Vajnory sú podľa väčšiny obyvateľov atraktívne a príjemné miesto na život, najmä v porovnaní s okolitými mestskými časťami.

Otázka č. 13: Je tempo rozvoja Vajnor:

ODPOVEĎ	POČET ZMIENOK
Rýchle	7
Primerané	60
Pomalé	26

Zhrnutie: Väčšina obyvateľov považuje tempo rozvoja Vajnor za primerané.

Otázka č. 14: Rozvoj akého typu služieb by ste vo Vajnoroch viac uvítali?

TYP SLUŽBY	POČET VÝSKYTŮV	POPIS / POZNÁMKY
Širšie zdravotnícke služby	64	Najčastejšie spomínaná služba, ľudia chcú viac zdravotníckych zariadení alebo rozšírenie existujúcich.
Reštaurácie	60	Veľký záujem o nové reštaurácie a gastronomické zariadenia.
Kaviarenské služby / pohostinské zariadenia	41	Kaviarne, cukrárne, menšie pohostinské služby – často v kombinácii s reštauráciami.

TYP SLUŽBY	POČET VÝSKYTŮV	POPIS / POZNÁMKY
Remeselné služby (krajčír, obuvník a pod.)	35	Krajčíři, opraváři, obuvníci, drobné lokálne služby.
Kaderníctva a holičstvá	4	Menej často spomínané v kombinácii s inými službami.
Športoviská	2	Spomínané veľmi sporadicky, napr. vo forme športovísk alebo ihrísk.
Kasíno a bordel	1	Jedna „špecifická“ odpoveď, pravdepodobne humorne myslená.
Disneyland	1	Jedna jedinečná odpoveď, pravdepodobne humorne myslená.

Zhrnutie: Najväčší dopyt je po širších zdravotníckych službách a reštauráciách. Veľký záujem je aj o kaviarne a pohostinské služby a remeselné služby.

Čo ste si všimli, že sa vo Vajnorochoch v poslednom období zlepšilo?

OBLASŤ ZLEPŠENIA	FREKVENCIA VÝSKYTU V ODPOVEDIACH	KOMENTÁR
Starostlivosť o zeleň, kvety a skrášľovanie obce	veľmi časté	Najčastejší postreh – výsadba kvetov, úprava verejných priestranstiev, krajšie ulice.
Čistota a údržba verejných priestorov	časté	Ľudia si všimajú lepšie upratovanie, čistejšie chodníky, parky a verejné plochy.
Menšie opravy a úpravy ciest, chodníkov a dopravnej infraštruktúry	časté	Všimli si opravy povrchov, nové priechody, dopravné značenie či úpravy komunikácií.
Školstvo / investície do základnej školy a detských priestorov	občas	Spomenuté ako pozitívne, ale nie tak často ako v otázke „čo potešilo“.
Zmena organizácie dopravy – zjednosmerňovanie ulíc	občas	Časť obyvateľov to vníma ako krok k zlepšeniu situácie v doprave.
Viac aktivít pre komunitu a deti	menej často	Niekoľko respondentov spomenulo nové podujatia a akcie.
Zlepšená komunikácia a informovanosť zo strany MČ	ojedinele	Jednotlivé zmienky o lepšej komunikácii a informovaní obyvateľov.
Nič som nezaznamenal/a	ojedinele	Malá skupina uviedla, že si nevšimli žiadne zlepšenie.

Zhrnutie: Respondenti si najviac všimajú viditeľné úpravy verejného priestoru – viac zelene, estetiku obce, čistotu a malé infraštruktúrne opravy. Zmeny v doprave a investície do školstva sú vnímané pozitívne, no uvádzajú sa menej často. Celkový sentiment je prevažne pozitívny, s dôrazom na skrášľovanie a udržiavanie Vajnor.

Čo sa podľa vás vo Vajnorochoch v poslednom období naopak zhoršilo?

OBLASŤ, KDE VNÍMAJÚ ZHORŠENIE	FREKVENCIA VÝSKYTU V ODPOVEDIACH	KOMENTÁR
Doprava a dopravná situácia	veľmi časté	Najsilnejšia negatívna téma – zápchy, zahltenie ulíc, zhoršený prejazd, nervozita vodičov.
Parkovanie	veľmi časté	Nedostatok miest, komplikovanejšie parkovanie po zmenách, viac áut v uliciach.
Priechodnosť ulíc po dopravných zásahoch	časté	Zjednosmernenia a úpravy dopravy časť ľudí hodnotí negatívne, zhoršený komfort bývania.
Bezpečnosť v doprave a na chodníkoch	časté	Chodci sa cítia menej bezpečne, rýchla jazda áut, kolízne situácie.
Tempo a hustota výstavby	občas	Pôsobí rušivo, pribúda áut, zhoršuje kvalitu života.
Verejný priestor a údržba (miestami)	občas	Viacerí vnímajú zanedbanie niektorých lokalít, neporiadok či nedostatok starostlivosti.
Komunitný život / málo možností na trávenie voľného času	menej často	Chýbajú aktivity, podujatia, ponuka spoločenského života slabne.
Komunikácia zo strany MČ	ojedinele	Osamotené výhrady k informovanosti, transparentnosti a štýlu komunikácie.
Nepociťujú žiadne zhoršenie	ojedinele	Malá časť uviedla, že si nevšimli žiadnu negatívnu zmenu.

Zhrnutie: Najviditeľnejšie zhoršenie obyvatelia cítia v dopravnej situácii a parkovaní, ktoré sú vnímané ako problém číslo jeden. Časť obyvateľov vníma negatívne aj dopravné zásahy na uliciach a ich vplyv na každodenný život. Menej často sa objavujú výhrady voči rozvoju, údržbe verejného priestoru a slabšej komunite.

PreZMENU PÁRTY:

Pretože veríme, že zmena začína rozhovorom

Občianske združenie ToTieMy vzniklo preto, aby sme aj my svojou troškou prispeli k tomu, aby sa nám tu spolu žilo lepšie. Na fotografii členky združenia s hostkami, zľava hore Lucia Adamovská, Radka Hoglová, Martina Hilbertová, Claudia Alner a Veronika Kořínková, zľava dole Soňa Kukučková, Kvet Nguyen a Miroslava Zemanová Diešková

Text: Miroslava Zemanová Diešková, ToTieMy, o.z.

Snímky: Tatiana Yusina

So Soňou Kukučkovou a Dianou Hankovou sme si pred časom uvedomili, že nechceme len pasívne sledovať, čo sa deje okolo nás. Chceli sme vytvoriť priestor, kde sa budeme stretávať, rozprávať o témach, ktoré sa nás dotýkajú, a kde majú miesto aj osobné príbehy aj odborný pohľad. Priestor, ktorý spája ľudí naprieč generáciami, profesiami a komunitami.

Vo Vajnoroch sa veľa vecí začína malými rozhovormi. Keď sa stretnú ľudia, ktorým záleží na deťoch, na škole aj na tom, ako sa tu spolu žije, vznikajú nápady, ktoré menia atmosféru celej komunity. Takto vznikli aj naše PreZMENU párty.

A tak vznikla myšlienka organizovať PreZMENU párty – večery, počas ktorých sa spolu rozprávame o dôležitých spoločenských témach, ale aj sa spoznávame, hľadáme riešenia, učíme sa jeden od druhého a budujeme komunitu, ktorá drží pokope. Takú, kde veríme, že veci môžeme meniť

k lepšiemu len vtedy, keď sa spojíme a navzájom počúvame.

ČERVENÁ: CITLIVÁ TÉMA, KTORÚ TREBA OTVÁRAŤ

Prvým podujatím bola Červená PreZMENU párty, venovaná dôstojnej menštruácii. Diskutovali sme s Lindou Moróczovou z inTYMYTy a dokumentaristkou Dianou Fabiánovou, ktorej tvorba sa dlhodobo dotýka ženského zdravia a tabuizovaných tém. Práve v týchto dňoch prichádza do kín jej nový film Hranice vernosti – pripomienka toho, ako sa ženské témy v spoločnosti objavujú v mnohých podobách.

Hovorili sme napríklad o potrebe osvetly – najmä preto, že prvá menštruácia môže nepríjemne zasiahnuť už deti na prvom stupni. Dotkli sme sa aj tém bolestivej menštruácie, ktorou trpí viac ako polovica žien a ktorá môže signalizovať aj vážnejší zdravotný problém. Aj preto je dôležité, aby sa o menštruačnom zdraví rozprávalo otvorene, prakticky a bez zbytočného ostychu.

Výťažok z tomboly putoval na menštruačnú skrinku pre dievčatá zo ZŠ Kataríny Brúderovej. Aj vďaka tejto iniciatíve sme sa stali členmi Iniciatívy za dôstojnú menštruáciu, ktorá podporuje školy a komunity v citlivých a praktických riešeniach.

SILNÁ: O HRANICIACH, BEZPEČÍ A ZVLÁDANÍ NÁROČNÝCH SITUÁCIÍ

Druhá, Silná PreZMENU párty, otvorila tému osobných hraníc a bezpečného správania. V spolupráci s organizáciou ZA SEBA sme sa rozprávali o tom, ako deti aj dospelí dokážu rozpoznať nebezpečné situácie, bezpečne sa z nich dostať a kde hľadať pomoc, keď ju potrebujú. Diskutovali sme o tom, ako si nastaviť vlastné hranice, riešiť konflikty a predchádzať šikane, ale tiež o tom, ako budovať zdravé a bezpečné vzťahy – doma, v škole aj v komunite.

Hostky Bianka Urbanovská, Katarína Del Rio a Helena Gablíková priniesli veľmi praktické skúsenosti z práce s deťmi aj dospelými. Ukázali, že učenie o hraniciach môže byť prirodzené, jasné a pritom citlivé. Súčasťou večera boli aj jednoduché ukážky verbálnej sebaobrany a situácií, ktoré nám pomohli lepšie pochopiť, ako vyzerá bezpečné správanie v praxi.

Výťažok z tohto večera sme venovali na jedno divadelné predstavenie Postav sa za seba pre deti na ZŠ Kataríny Brúderovej.

DRAMATICKÁ: KEĎ DRAMATICKÁ VÝCHOVA POMÁHA DEŤOM UČIŤ SA CHÁPAŤ SVET

Dramatická PreZMENU párty priniesla zážitkovú formu učenia, ktorá má na Slovensku dlhú tradíciu. Veronika Kořínková z EDUdramy, ktorá dlhé roky pôsobí vo Vajnorochoch a systematicky sa venuje rozvoju dramatickej výchovy na školách, ukázala, ako môže táto metóda pomáhať deťom učiť sa cez pohyb, predstavivosť, emóciu aj spoločné riešenie situácií.

Dráma a tvorivé techniky deťom umožňujú pomenovať veci, o ktorých sa nie vždy ľahko

Prvé z podujatí bolo Červená párty, hostkou večera bola dokumentaristka Diana Fabianová

rozpráva, bezpečne skúšať rôzne roly, učiť sa spolupracovať a hľadať riešenia problémov. Ide o metódu, ktorú sa Veronika dlhodobo snaží prinášať do škôl aj do kurikula – práve preto, že prirodzene rozvíja empatiu, komunikáciu a sociálne zručnosti.

Diskusiu doplnili Barbara Debrecká z Múzea mesta Bratislavy a Dária Fojtíková Féherová z Divadelného ústavu, ktoré priblížili, ako sa tieto tvorivé postupy využívajú aj v kultúrnych inštitúciách – od interaktívnych vzdelávacích programov až po divadelné projekty pre deti a mladých.

Z výťažku z tomboly boli obom školám a knižnici vo Vajnorochoch zakúpené knižné komiksy Divadelného ústavu – tri kľúčové svetové drámy, s ktorými môžu pracovať.

SLOBODNÁ: O KULTÚRE, ODVAHE A ZODPOVEDNOSTI

Slobodná PreZMENU párty sa konala v novembrovom období, kedy si tradične pripomíname hodnotu slobodnej spoločnosti. Na úvod večera sa v duchu dramatickej výchovy Veronika Kořínková zahrála na učiteľku z obdobia komunizmu, aby priblížila atmosféru, v ktorej vtedajšie deti vyrastali.

Táto krátka dramatická ukážka navodila presne tie otázky a pocity, ktoré sa spájali s hosťkami – Barborou Tribulovou, Kristínou Paulenovou a Martinou Šátekovou z iniciatívy Slobodná národná galéria.

Diskutovali sme o tom, čo sa môže diať vo verejných inštitúciách, keď sa z nich začína vytrácať odbornosť, dialóg a profesionálna sloboda. Ich otvorené rozprávanie prinieslo ľudský aj odborný pohľad na to, čo znamená postaviť sa za pravdu.

O týždeň neskôr získala iniciatíva Slobodná národná galéria – a tým aj naše hostky – ocenenie Biela vrana za občiansku odvažu. Pre nás to bol tichý, ale veľmi silný moment. Len pár dní predtým sedeli vo Vajnorochoch medzi nami a hovorili o tom, čo pre ne znamená sloboda, zodpovednosť a profesionálna integrita. To, že ich hlas bol krátko nato ocenený, nám pripomenulo, že rozhovory, ktoré vedú, presahujú hranice jednej inštitúcie. A že aj v našej mestskej časti môžeme byť súčasťou príbehov, ktoré formujú spoločnosť.

Výťažok z večera pôjde na nákup kníh pre miestnu knižnicu podľa odporúčaní Martiny Šátekovej z kníhkupectva Ex Libris.

VIETNAMSKO-SLOVENSKÁ: SPOLU PRE DETI / CÙNG NHAU VÌ TRẺ EM

Záverečná Vietnamsko-slovenská PreZMENU párty bola výnimočne silným záverom celej série aj vďaka tomu, že prišli naši priatelia z vietnamskej komunity – priniesli skvelé jarné i letné rolky, ale predovšetkým pocit blízkosti a spolupatričnosti, ktorý vytvoril mimoriadne srdečnú atmosféru.

Ku príležitosti výročia Nežnej revolúcie sme sa na Slobodnej párty stretli so vzácnymi ženami – Barborou Tribulovou, Kristínou Paulenovou a Martinou Šátekovou. O týždeň na to ako členky Slobodnej národnej galérie získali prestížne ocenenie Biela vrana za občiansku odvahu.

Hostky Kvet Nguyen, vizuálna umelkyňa a autorka knihy Všetko, čo nás spája, a Claudia Alner, dlhodobá komunitná aktivistka, hovorili veľmi osobne o tom, aké je to vyrastať medzi dvoma kultúrami.

Sila večera spočívala v ich úplnej otvorenosti. Kvet a Claudia sa podelili o zážitky zo svojho detstva, hovorili o rodine a o svojom prežívaní medzi dvoma kultúrami s takou otvorenosťou, že sme mali pocit, akoby sme na chvíľu videli svet ich očami. Hovorili aj o tom, prečo môže vietnamská komunita pôsobiť uzavreto – čiastočne aj pre historické skúsenosti s kolonizáciou a vojnou. Dotkli sa aj dôvodov ich veľkej pracovitosti, ako aj toho, prečo mnohé rodiny dlhodobo finančne podporujú svojich príbuzných vo Vietname.

Obe hostky sa tiež roky zasadzujú za to, aby bola vietnamská komunita na Slovensku vnímaná dôstojne a rovnocenne. Aj vďaka ich dlhodobému úsiliu bola vietnamská menšina oficiálne uznaná – čo prinieslo viac viditeľnosti, ale najmä možnosť podpory detí v školskom prostredí.

Rozprávali sme sa aj o adaptačných triedach, ktoré sú určené deťom, ktoré neovládajú slovenský jazyk alebo z iného dôvo-

du sa potrebujú pripraviť na riadnu výučbu. Triedy boli na ZŠ Kataríny Brúderovej zavedené tento rok v testovacom režime. Prvé skúsenosti ukázali, že deti, ktoré prichádzajú bez znalosti jazyka, potrebujú bezpečný priestor, podporu a trpezlivosť.

Veľmi si vážime prítomnosť OZ Vietnamské korene, ktoré dlhodobo pracuje s rodinami a deťmi pri vstupe do slovenských škôl. Ich pohľady zvnútra sú pre komunitu nenahraditeľné.

Atmosféra večera bola priateľská, otvorená a osobná. Na záver sme si priplli odznaky SPOLU / Cùng nhau ako symbol toho, že riešenia pre deti môžeme hľadať len spolu – škola, rodina a komunita.

Výťažok z večera poputuje na podporu detí v adaptačných triedach na ZŠ Kataríny Brúderovej.

DOBROČINNOSŤ AKO PEVNÁ SÚČASŤ VEČEROV

Súčasťou každého večera je aj spomínaná dobročinnosť – prebieha zbierka a tombola, ktorých výťažok vždy smeruje na konkrétnu pomoc v komunite. Po odbornej časti nasleduje priestor na neformálne stretnutia, rozhovory a prepájanie ľudí. Nechýba ani malé

pohostenie, ktoré dotvára atmosféru bezpečného a priateľského večera.

PreZMENU párty robíme preto, že veríme v silu komunity. Keď sa stretneme, vypočujeme si navzájom svoje skúsenosti a dáme priestor odbornosti aj ľudskej blízkosti, môžu vzniknúť riešenia, ktoré by inak nevznikli. A že každá dobrá zmena začína obyčajným rozhovorom.

POĎAKOVANIE

PreZMENU párty by nemohli vzniknúť bez podpory ľudí a inštitúcií, ktoré veria v komunitu rovnako ako my. Ďakujeme Dobrej Lipe za otvorený priestor, v ktorom sa každý večer mení na bezpečné a priateľské miesto na rozhovor.

A veľké poďakovanie patrí aj Nadácii mesta Bratislava, ktorá podporila vznik a rozvoj tejto série podujatí

Hovoríme s vajnorským pánom farárom, otcom Jozefom Kováčikom

Hľadám kľúčik k zámke na ceste k mladému človeku

Text: Stanislav Bachleda

Snímky: archív Jozefa Kováčika,
Stanislav Bachleda

Narodil sa 14. októbra 1972 v dedine Veľké Rovné, kde žil do desiatich rokov. Vzhľadom na to, že bývalý režim im vyvlastnil dom, rodičia so starými rodičmi našli nové bývanie na Záhorí, kde pokračovalo jeho detstvo a mladosť. Základnú školu navštevoval vo Vysokej pri Morave, maturoval na gymnáziu v Malackách. Štúdium teológie začal v Bratislave na RKMBF UK. Po troch rokoch získal štipendium na Pápežskej univerzite Santa Croce v Ríme, kde v roku 1997 úspešne ukončil teologické štúdium. V tom istom roku bol v Trnave vysvätený za kňaza. Na Univerzite Santa Croce pokračoval v štúdiu na Fakulte sociálnej inštitucionálnej komunikácie. Počas pobytu v Ríme pôsobil ako externý spolupracovník slovenskej sekcie Vatikánskeho rádia. Po návrate na Slovensko pracoval externe ako moderátor a spolupracovník v STV, neskôr v Slovenskom rozhlase a Katolíckych novinách. Ako kaplán pôsobil vo farnostiach Stupava, Nové Mesto nad Váhom, Šulekovo a v Bratislave. V roku 2004 bol vymenovaný za riaditeľa Tlačovej kancelárie KBS a v roku 2006 za programového riaditeľa TV LUX, ktoré zastával dve funkčné obdobia. Je členom Slovenského syndikátu novinárov.

Počas života spojil Jozef Kováčik svoje kňazské povolanie s tvorbou humoristických textov, často vychádzajúcich z kazateľnice i bežného života veriacich. Jeho texty a zbierky vtipov vznikali aj v spolupráci s ďalšími duchovnými a boli pravidelne vysielané či publikované, čo mu prinieslo uznanie širokej verejnosti.

Dobre je v spoločnosti detí

Hlavnou témou jeho tvorby je pozitívny pohľad na život, manželstvo, rodinu a radosť zo života, ktoré dokáže prezentovať humornou formou, no zároveň s hlbokým pochopením ľudských problémov. Je autorom populárnej knihy **365 + 1 vtip namiesto tablietiek proti melanchólii** predstavujúcu originálnu zbierku vtipov, kde prezentuje nielen originálnu zbierku vtipov, ale aj svoju filozofiu humoru, ktorá tu nachádza svoj ideálny výraz. Brat Jozefa Kováčika Peter, s ktorým pripravil ďalšiu z kníh vtipov, je kapucín a pôsobí ako misionár na Islande. Pán farár Kováčik hovorí viacerými jazykmi a Vajnóranci si ho pamätajú aj ako profesionálneho tlmočníka z taliančiny vatikánskeho nunciovi Mons. Nicolovi Girasolimu.

Takýto dlhý perex je nielen možnosťou pripomenúť si nášho obľúbeného kňaza, ale aj potvrdením, že vo Vajnoroch máme mimoriadnu osobnosť, čo akcentuje mnohoročnú tradíciu účinkovania významných dejateľov

v tejto farnosti. Preto sme sa za ním vybrali, aby nám porozprával o uplynulých rokoch svojho kňazského života tu vo Vajnoroch.

► **Uplynuli už viac ako štyri roky, ako sme robili rozhovor pri príležitosti Vášho príchodu do Vajnor, do farnosti známej tým, že tu pôsobili významné osobnosti nielen cirkevného, ale aj spoločenského a politického života. Vtedy ste vstupovali s ideou Hovor Pane, Tvoj sluha Ťa počúva. Keďže ste autorom knihy vtipov s názvom Vie Pán Boh o tom, že existuje?...tak som túto otázku trochu upravil - Vie Pán Boh o tom, že existuje(te) a akú známku by Vám dal za toto obdobie?**

- Ako by ma oznámkoval neviem, ale verím, že som ho nesklamal a ani Vajnórakov. Rád by som pripomenul, že vo Vajnoroch, hoci len krátko, pôsobil aj otec biskup Michal Buzalka, ktorého proces blahorečenia práve prebieha. Verím, že okrem blahoslaveného Titusa Zemana pribudne vo Vajno-

Pozorní poslucháči

roch aj ďalší. Je to pocit zodpovednosti pôsobiť na mieste, kde títo ľudia žili a zanechali silnú stopu. Vajnory sú „dedinou v meste“, ale z môjho a myslím si, že aj z pohľadu mnohých Vajnorákov sú dedinou svätcov v meste a my nesmieme premrhať potenciál, ktorý nám tu zanechali. Je to aj moje poslanie a verím, že sa mi ho darí naplňovať.

Ale aby som sa vrátil k vašej otázke - tak ako celá spoločnosť prešla radikálnymi procesmi, hlboko sa to dotklo aj našej farnosti, čo si ešte stále nevieme celkom vyhodnotiť. Vidíme to najmä na mladej generácii, u ktorej sa prejavuje väčšia uzavretosť. Je to moja skúsenosť aj z pôsobnosti v iných farnostiach, ale to, ako to poznačilo mladých, je niečo extrémne.

› Sú rôzne cesty pri práci s mládežou, ktorú uprednostňujete?

Je to cesta osobného kontaktu. Snažíme sa vytvárať dostatočný priestor na to, aby si deti a mládež uvedomovali, že sú súčasťou farnosti, že nedeľa nie je len povinnosť, ktorú si idem pravidelne splniť. Snažíme sa pre nich vytvárať priestor na realizáciu a sebarealizáciu aj v oblasti kultúry alebo športového využitia, a že je tu niečo, čo inde nenájdu, čo sa vytvára cez duchovný život, že byť súčasťou tejto farnosti je niečo osobné, príťažlivé. Salezián don Luscoň, ktorý Vajnory navštevuje, hovorí, že práca s mládežou je aj preto náročná, lebo sa snažíme nasycovať nasýtených. Mal nepochybne na mysli tých, ktorí majú množstvo podnetov v rade oblastí lákajúcich na pohodlný, k ničomu nezaväzujúci relax. Zatiaľ nemáme recept na riešenie

väčšiny problémov, ale sme v štádiu hľadania. Aj toho symbolického kľúčika na ceste k pochopeniu mladých ľudí a ich situácie.

› Nepochybne je dôležitá aj spolupráca s rodičmi detí...

Veľmi dôležitým momentom je spolupráca s rodičmi, lebo tam, kde rodičia spolupracujú, kde rodičia poskytujú vieru v rodine, ináč sa s deťmi pracuje, inak sa nadväzuje vzťah. Žiaľ, u niektorých rodičov akoby viera vyprchávala. Preto sa snažíme komunikovať aj so staršími rodičmi a prostredníctvom tohto medzigeneračného vzťahu podnecovať vieru aj u rodičov. Výsledkom spolupráce s rodinami je aj to, že v súčasnosti pripravujeme už druhú generáciu birmovancov a aj piatu generáciu detí pripravujúcich sa na prvé sväté prijímanie. Je to veľmi dôležitá príležitosť osloviť ich a podnecovať vieru v dobro, v hodnoty významné pre ľudí, nachádzať duchovnú odolnosť voči negatívnym vplyvom, ukázať, že viera je pre človeka veľkým darom.

› V čom vidíte pozitíva, ale aj negatíva sloganu dedina v meste, ktorý sme už spomenuli?

Výhoda je v tom, že naša komunita je kompaktná, že naša dedina drží pohromade, ľudia sa poznajú, sú si aj bližší ako v meste, ale je to zároveň aj veľká výzva, pretože spomínaná komunita sa mení. Staršia generácia pomaly odchádza, ale sú tu aj mladšie, nielen tie, ktoré sa vo Vajnoroch narodili a vyrástli, ale aj tí, ktorí sa sem prisťahovali a stali sa jej súčasťou. Je veľmi dôležité nájsť spôsob integrácie týchto spoločenstiev, aby

domáca komunita vedela prijať príchodných a oni boli obohatení pre nové prostredie.

› Mnohí činitelia po svojom zvolení či ustanovení vyhlasujú, že chcú byť zástupcami všetkých. Vo Vašom prípade nielen katolíkov. Môže mať tento zámer či úmysel aj kňaz?

Uvedomujem si, že pôsobím vo farnosti, ktorá má rôznorodé zloženie, aj keď katolíkov je približne polovica. Neznamená to však, že pre ostatných chcem byť uzavretý alebo s nimi nekomunikovať. Preto si myslím, že uplynulých päť rokov sa javí v našom vzájomnom vzťahu pozitívne, a to nielen vo vzťahu voči vedeniu mestskej časti, vo vzťahu s pánom starostom a ľuďmi v okolí neho, ale so všetkými, ktorí nemajú zábranu utvárať pozitívne medziludské vzťahy. Nemožno sa uzavrieť do akéhosi geta, ale ukázať, že sme tvorivou súčasťou Vajnor.

› Vajnoroch sa však traduje, že je to katolícka obec...

...to bolo, ale myslím si, že aj sami Vajnoráci prežili určitý šok po ostatnom sčítaní obyvateľov, keď tie čísla ukázali niečo iné. Do značnej miery to ovplyvnilo aj prisťahovalectvo a nezatvárajme si oči pred tým, ako budú Vajnory exponenciálne rásť. Na to musí byť tunajšia komunita pripravená. Toto sa snažím postupne vysvetľovať, že aj Vajnory sa menia a budú sa meniť ešte viac. Aká bude odpoveď nás kresťanov katolíkov na túto situáciu? Bude to veľkou výzvou.

› Vajnorský kostol býva tradične plný, po stáročia je to miesto, kde ľudia nachádzajú...

dzali pokoj, útočisko, ochranu. Chodia sem aj rodiny s deťmi. Aká je Vaša spolupráca s nimi?

Spoločenstvo veriacich chodiacich do kostola tvoria rôzne vekové skupiny, najsilnejšou je však tá stredná, čomu sa veľmi teším. Aj tomu, keď sa po svätej omši ľudia pred kostolom zastavia, porozprávajú, pozdravia, zaželajú. Začali sme sláviť rodinné sväte omše v poslednú nedeľu v mesiaci ako dobrú príležitosť pre spoznávanie sa, odovzdávanie si skúseností, životných poznatkov a duchovnej hĺbky. Som vďačný tým, ktorí s touto myšlienkou prišli a pomáhajú pri jej realizácii. Zaujímavým momentom je aj to, že ľudia vo Vajnoroch radi putujú, a tak sa snažíme vytvárať priestor, aby sa Vajnorráci mohli dostať na pútnické miesta či už do Svätej zeme, do Lúrd, Fatimy, Santiaga de Compostella. Záujem bol taký veľký, že sme museli pridať turnusy.

Pútnici

› Ste s vajnorskou farnosťou silno spojený. Ľudia si Vás vážia, majú radi. Čo Vás v poslednom období veľmi potešilo?

Som rád, že tohto roku sa nám podarilo niečo, čo nie je také samozrejmé – premosťovanie minulosti a súčasnosti prostredníctvom daru, ktorý Vajnory majú – vajnorský ornament. Nachádza sa na viacerých miestach. V našom kostole je viacero ornamentov, pritom každý je iný, každý je originál, ale ani na jednom nebolo vyobrazenie našej patrónky Sedembolestnej Panny Márie. Našla sa však medzi nami zlatá duša – umelkyňa pani Viera Slezáková, ktorá prijala túto výzvu. Často sme sa rozprávali, hľadali spôsoby tohto riešenia. Som nadšený, ako sa jej to podarilo. Je veľmi dôležité mať symboly, ve-

dieť ich čítať a aj ich prijať. Vedieť prežívať a interpretovať vieru aj cez umenie. Toto dieľo je umiestnené v kostole vedľa obrazu svätého Jána Pavla II., on je toho príkladom.

› Ocitli sme sa v čase, keď sa viac zamýšľame nad svojím životom, s končiacim rokom bilancujeme, ale najdôležitejší je pohľad do vlastného vnútra. Ako by ste sa prihovori Vajnorrakom?

Keď človeka okradnú, stane sa to z dvoch dôvodov – buď je nepozorný, alebo hlúpy. Preto si kladiem otázku – prečo sme si nechali ukradnúť Advent, nádherné obdobie očakávania? Keď sa s deťmi rozprávam o Advente, veľmi im zdôrazňujem, že to je to nádherné

obdobie očakávania. Ak sa na niečo tešíme, sme ochotní čakať a keď prichádza vytúžený deň, radosť sa znásobuje. Lenže pre mnohých ľudí sa to zmenilo na vianočné trhy či chvíľu pri poháru punču, a tak sa nemôžeme čudovať, že 25. decembra si znechutení ľudia povedia, že sa Vianoce končia, lebo sviatky vnímajú len ako zhon a nákupnú horúčku.. Ony sa pritom práve začínajú a radosť z naplneného očakávania by mala byť hlboká. To je tá tichá radosť z presvedčenia, že Boh nás neopustil a daroval nám svojho syna. Tichú noc, svätú noc potrebujeme opäť vrátiť do našich vzťahov. A to je to, čo sme si nechali ukradnúť.

Vo svojej pracovni

Vajnorský kostol s ornamentami

Vajnory začnú používať nové logo, vzniklo v spolupráci s STU

Popri oficiálnych erboch, vlajkách a ďalších symboloch sú v modernej dobe bežnou súčasťou prezentácie miest a obcí aj ich vizuálne logá. Aj vo Vajnoroch chceme držať krok s dobou a ukázať, že sme otvorení novým myšlienkam. Naše nové logo vzniklo v spolupráci so Slovenskou technickou univerzitou, s ktorou Vajnory dlhodobo spolupracujú na viacerých projektoch. Práve partnerstvo s touto inštitúciou, jej pedagógmi a študentmi prináša inovatívne nápady, ktoré významne prispievajú k rozvoju našej mestskej časti.

Logo má moderný charakter, zachováva identitu Vajnora a zdôrazňuje ich výnimočné postavenie ako „dediny v meste“. Nový vizuál vychádza z identity hlavného mesta a zároveň zachováva charakter našej mestskej časti. Jednotný vizuálny štýl pomôže jasnej komunikácii, profesionalite a celkovej rozpoznateľnosti Vajnora. Navrhol ho študent STU Martin Miština.

Ešte v apríli sme sa v Dome kultúry Vajnory stretli s pedagógmi, študentkami a študentmi STU, aby sme spoločne diskutovali o návrhoch nového vizuálneho štýlu pre našu mestskú časť. Na stretnutie boli pozvaní aj obyvatelia mestskej časti a mnohí z nich sa prezentácie zúčastnili. Študenti mali za úlohu pripraviť moderný komunikačný prvok, ktorý bude slúžiť pri každodennej komunikácii na digitálnych platformách a sociálnych sieťach. Nejde o náhradu erbu, ale o jeho doplnenie – krok smerom k modernej, zrozumiteľnej a vizuálne príťažlivej komunikácii.

Predstavené boli štyri návrhy. Jeden z nich získal cenu poroty zloženej zo zástupcov STU a mestskej časti, o druhom rozhodlo hlasovanie prítomných obyvateľov Vajnora. Z týchto dvoch návrhov následne po odbornom posúdení mestská časť vybrala logo, ktoré reprezentuje našu komunitu.

Naša spolupráca so STU má už niekoľko-ročnú históriu. Príkladom je prezentácia študentských prác zameraných na územ-

ný rozvoj lokalít Nemecká dolina, Široké a Štiepnice. Už vtedy sa ukázalo, aké cenné môžu byť nové pohľady mladých ľudí na budúcnosť mestskej časti.

Spoluprácu s univerzitami a mladými talentmi považujeme za kľúčovú a sme radi, že Vajnory patria medzi mestské časti, ktoré si uvedomujú hodnotu partnerstva s akademickými inštitúciami.

Prezentácia návrhov na logo v Dome kultúry

Hlasovanie o novom logu v DK Vajnory

S Ing. Michalom Brašeňom, ArtD. z Ústavu dizajnu Fakulty architektúry a dizajnu STU hovoríme o výbere loga mestskej časti

› Ako sa pozeráte na finálny výber loga mestskej časti v kontexte aktuálnych trendov?

Nová vizuálna identita Vajnory je výsledkom tvorivého procesu, ktorý vychádza z odborných princípov a zároveň citlivo reaguje na jedinečný charakter mestskej časti. Logo pôsobí moderne a kultivovane, s čistým a dôstojným výrazom, ktorý dokáže reprezentovať Vajnory dlhodobu a sebavedome.

Víťazný návrh Martina Mištinu vzišiel z výberu devätnástich dizajnerských konceptov študentov Fakulty architektúry a dizajnu STU v Bratislave a svojím spracovaním presvedčivo vystihol charakter Vajnory, pričom priniesol jasné, zrozumiteľné a esteticky silné riešenie.

Identita vedome pracuje s vizuálnymi prvkami Bratislavy – farebnosťou, geometriou, proporciami aj typografickou kultúrou – čím prirodzene komunikuje prepojenie Vajnory s hlavným mestom. Zároveň však zachováva vlastný charakter, vďaka čomu vzniká jasný a ľahko zapamätateľný znak fungujúci rovnako dobre v reálnom priestore ale aj v digitálnom prostredí.

Slogan „dedina v meste“ sa stal zásadným východiskom pri tvorbe vizuálneho jazyka. Výsledné logo zachytáva pokoj, komunitný charakter a miestnu tradíciu, no zároveň vyjadruje aj energiu, rozvoj a ambície Vajnory. Minimalistické a nadčasové spracovanie zabezpečuje dlhodobú stabilitu a vysokú flexibilitu identity, ktorá bude Vajnory dôstojne reprezentovať aj v nasledujúcich rokoch.

› Ako hodnotíte spoluprácu študentov STU s mestskou časťou Vajnory a aký prínos má táto spolupráca pre študentov aj samosprávu?

Spolupráca medzi akademickým prostredím a samosprávou je vždy mimoriadne hodnotná. V tomto prípade išlo o projekt, pri ktorom sa stretli odborné princípy, tvorivá energia študentov a autentické potreby komunity. Výsledkom bol proces, ktorý mal jasnú odbornú kvalitu a zároveň veľký ľudský rozmer.

Prezentácia návrhov na logo v Dome kultúry

Pre študentov predstavovala práca na identite Vajnory jedinečnú príležitosť zažiť kompletný dizajnerský proces v jeho reálnej podobe – s požiadavkami, výzvami, prezentáciami aj spätnou väzbou. Ide o neoceniteľnú skúsenosť, ktorá im umožňuje rásť ako tvorcom ale aj ako profesionálom.

Pre mestskú časť bol prínos rovnako zásadný. Devätnásť návrhov poskytlo široké spektrum pohľadov na to, ako môže vizuálna identita uchopiť slogan „dedina v meste“ a ako môže súčasne reprezentovať spojenie tradície a moderného mestského života.

Výsledná identita je dôkazom, že spojenie akademickej metodiky a otvorenosti samosprávy dokáže priniesť riešenie, ktoré je esteticky kvalitné, funkčné a emocionálne silné.

› Aké pedagogické ciele ste sledovali pri vedení študentov a čo by ste chceli, aby si z projektu odniesli?

Jedným z hlavných pedagogických cieľov bolo rozvíjať u študentov schopnosť analyzovať identitu miesta v jej komplexnosti – od historického a kultúrneho odkazu až po súčasné potreby komunity. Pri tvorbe vi-

zuálnej identity verejných inštitúcií je dôležité pochopiť, že dizajn je nielen estetická disciplína, ale aj nástroj komunikácie, orientácie a reprezentácie.

Pri spolupráci s Vajnorami sme kladli dôraz na pochopenie sloganu „dedina v meste“ ako strategického rámca. Úlohou študentov bolo premeniť túto myšlienku na vizuálnu skratku – premyslenú, kultivovanú a nadčasovú.

Rovnako dôležité bolo viesť študentov k schopnosti argumentovať svoje rozhodnutia, rešpektovať klienta a pracovať procesne – od výskumu cez prototypy až po finálnu prezentáciu.

Pevne verím, že si študenti Fakulty architektúry a dizajnu STU v Bratislave z projektu odniesli presvedčenie, že dizajn dokáže formovať spôsob, akým sa komunita vníma navonok aj sama vo vnútri. A aby videli, že ich práca vie mať skutočný dopad. Tento projekt je krásnym príkladom toho, že dizajn nie je len vizuálna disciplína, ale aj kultúrna služba.

Študent STU Martin Miština predstavuje svoje víťazné logo Vajnor

› **Ako by si opísal hlavnú myšlienku, z ktorej si vychádzal pri navrhovaní nového loga pre Vajnory? Čo bol tvoj hlavný zdroj inšpirácie?**

Hlavná myšlienka logotypu je vizualizácia sloganu „Dedina v meste“ a mojím hlavným zdrojom inšpirácie bolo logo Bratislavy. Snažil som sa zachytiť identitu Vajnor v rámci tohto sloganu a prepojiť ju s vizuálnou identitou Bratislavy. Keďže Vajnory sú mestskou časťou Bratislavy, prišlo mi logické vychádzať z loga mesta a docieľiť tak jednotný vzhľad.

› **Logo má moderný charakter a zároveň zachováva identitu „dediny v meste“. Ako sa ti podarilo skombinovať tieto dve roviny v jednom vizuálnom symbole?**

Chcel som vytvoriť symbol, ktorý by jednoduchým spôsobom komunikoval prepojenie dediny a mesta a tým vyjadroval slogan mestskej časti. Snažil som sa, aby bolo logo jednoduché, zapamätateľné a aby každý pochopil jeho význam. Minimalistické prevedenie vychádza z potreby širokej aplikácie logotypu a jeho všestranného použitia.

› **Ako prebiehal celý proces – od prvého návrhu až po finálnu podobu loga?**

Začalo to ako klasické semestrálne zadanie v rámci grafického dizajnu pod vedením Ing. Michala Brašňa. Na začiatku som robil rešerš o histórii a súčasnej situácii Vajnor. Nasledovalo hľadanie inšpirácií a návšteva Vajnor vrátane prehliadky verejného priestoru, ľudového domu, kostola a ďalších miest. Pri samotnom navrhovaní som zvažoval rôzne prístupy a skúšal som do loga zapracovať aj časti ornamentu, ako dôležitej súčasti kultúry Vajnor. Nakoniec som sa však rozhodol pre zjednotenie vizuálneho štýlu s identitou Bratislavy a zároveň vyjadrenie sloganu Vajnor, ktorý je veľmi výstižný.

› **Prezentácia návrhov v Dome kultúry Vajnory bola verejná a zapojili sa do nej aj obyvatelia. Ako sa ti páčilo prostredie vo Vajnoroch?**

Vajnory na mňa pôsobia veľmi príjemne. Páčilo sa mi u vás. Už pri návšteve známych pred týmto zadáním, pri návšteve počas rešeršu, keď nám zástupcovia mestskej časti

Študent STU Martin Miština

ukázali verejný priestor, ľudový dom, kostol, park a podobne. Ale aj pri návšteve počas samotnej prezentácie návrhov. Z mojich zopár návštev Vajnory naozaj vnímam ako takú pokojnú a príjemnú dedinu v meste.

Zmena v BID: úprava trás liniek 525, 527 a 598 vo Vajnoroch

Bratislavská integrovaná doprava (BID) zavádza **od 14. decembra 2025** dôležité zmeny v trasovaní liniek **525, 527 a 598**, ktoré sa dotknú aj územia mestskej časti Vajnory. Cieľom úpravy je lepšie prepojenie s **OC Vajnory**, okolím Tuhovskej ulice a s novovznikajúcimi zónami.

KTORÉ ZASTÁVKY PRESTANÚ BYŤ OBSLUHOVANÉ?

Od uvedeného dátumu už tieto linky nebudú zastavovať na zastávkach: **Pri mlyne a Pračanská**. Zastávky však **nezanikajú** – naďalej ich obsluhuje linka **52**, takže základné spojenie zostáva zachované.

NOVÉ ZASTÁVKY LINIEK 525, 527 A 598

V reakcii na vyšší dopyt cestujúcich budú autobusy smerované na nové, frekventovanejšie zastávky:

- › Dvojstudňové polia / Tuhovská
- › Vajnory, nadjazd
- › OC Vajnory
- › Uhliská

Úpravy majú zlepšiť obsluhu oblastí, kde výrazne rastie počet obyvateľov i návštevníkov.

PREČO DOCHÁDZA K ZMENE?

Dôvodom je **dlhodobovo veľmi nízky počet cestujúcich** využívajúcich zastávky Pri mlyne a Pračanská.

Podľa dát Bratislavskej integrovanej dopravy (BID) ide v priemere o **približne 20 cestujúcich denne v jednom smere**.

VYBRANÉ VÝSLEDKY MERANIA BIS (1 TÝŽDEŇ):

- › Shopping Palace → Pri mlyne: **7,4 cest./deň**
- › Zlaté piesky → Pri mlyne: **9,2 cest./deň**
- › Shopping Palace → Pračanská: **1,8/deň**
- › Zlaté piesky → Pračanská: **0,8/deň**
- › Odchody z Pračanskej/Pri mlyne mimo BA alebo do Vajnor: **cca 10,8/deň na každú zastávku**
- › Príchod na Pri mlyne: **7,2**
- › Príchod na Pračanskú: **6,2**

V tomto úseku jazdili autobusy často takmer prázdne, čo viedlo k potrebe pretrasovania.

KTO O ZMENE ROZHODOL?

K zmenám **nepristúpila mestská časť Vajnory**. Ide o rozhodnutie **dopravcu a organizátora dopravy** na základe dlhodobých dát o využívanosti liniek.

Mestská časť zároveň pripomína, že nie je objednávateľom ani prevádzkovateľom autobusových spojov – tieto kompetencie patria BID.

REŠPEKTUJEME POTREBY OBYVATEĽOV

Uvedomujeme si, že pre časť obyvateľov ide o zásah do zaužívaného spôsobu cestovania. Verejná doprava však musí byť nastavovaná podľa **reálneho dopytu**, nie iba podľa historických zvyklostí.

Ak sa v budúcnosti ukáže, že sa potreby obyvateľov v tejto časti Vajnor menia, mestská časť bude situáciu s BID ďalej komunikovať a žiadať primerané úpravy.

Požehnanie mladých vín vo Vajnorochoch 2025.

Krásna tradícia trvá

Text a snímky: Via Vitis

V nedeľu 16. 11. 2025, bezprostredne po hlavnej svätej omši, sme sa stretli vo Farskom klube vo Vajnorochoch na podujatí, ktoré veríme, že sa nám podarí udržať a stane sa trvalou tradíciou v našej komunite – požehnanie mladých vín vajnorských vinárov. Atmosféra celého popoludnia bola naplnená radosťou, priateľstvom a pocitom spolupatričnosti medzi farnosťou, miestnou komunitou a vinohradníkmi.

Podakovanie všetkým, ktorí sa pričínili. Na úvod chceme úprimne poďakovať všetkým, ktorí si našli čas a prišli podporiť našich vinárov a túto tradičnú iniciatívu. Vaša účasť a záujem vytvorili atmosféru, na ktorú sa bude dlho spomínať.

Osobitné poďakovanie patrí nášmu vajnorskému farárovi, otcovi Jozefovi, ktorý podujatie duchovne viedol a s veľkou ochotou požehnal všetky prinesené mladé vína. Svojím prístupom a slovami nám pripomenul, ako úzko je vinohradníctvo spojené s kresťanskými tradíciami a hodnotami.

Veľmi pekne ďakujeme aj riaditeľke cirkevnej školy, ktorá nám ochotne poskytla priestory Farského klubu a umožnila tak príjemný a dôstojný priebeh akcie.

Za účasť a podporu patrí poďakovanie aj vajnorskému starostovi pánovi Michalovi Vlčekovi, ktorý svojou prítomnosťou zdôraznil význam vinohradníctva v našej mestskej časti.

Medzi hosťami sme privítali aj pána Rudolfa Kusého, bývalého starostu bratislavského Nového Mesta, ktorý nás poctil svojou návštevou a prispel k výnimočnej atmosfére podujatia.

PODPORA VAJNORSKÝCH VINÁROV

Veľké poďakovanie patrí všetkým vajnorským vinárom, ktorí prinesli svoje mladé vína. Vďaka nim sme mohli požehnať skutočne reprezentatívnu ukážku práce našich miestnych vinohradníkov a zároveň predstaviť návštevníkom pestrosť a kvalitu vajnorských vinohradov.

Ich ochota podeliť sa o svoje vína je dôkazom toho, že vo Vajnorochoch stále žije silná tradícia vinohradníctva, založená na spolupráci a spolupatričnosti.

SPOJENIE KOMUNITY FARNOSTI A VINOHRADOV

Čas podujatia bol novinkou, ktorú sme pripravili s cieľom prepájať dve prirodzene prepojené komunity – farníkov a vinohradníkov. Vinič a víno sú už celé storočia súčasťou liturgie, symboliky aj každodenného života kresťanských obcí. Je preto prirodzené, že aj vo Vajnorochoch sa tieto svety stretávajú a vzájomne obohacujú. Veríme, že požehnanie mladých vín sa stane pravidelným stretnutím, ktoré každoročne prinesie radosť, duchovné povzbudenie a posilnenie komunity.

ČO BOLO TENTO ROK VÝNIMOČNÉ?

Veľmi pekne ďakujeme Igorovi Zemanovi, ktorý obohatil kultúrnu časť podujatia vlastnou básňou. Sám ju zložil a s osobným nasadením ju predniesol všetkým prítomným. Jeho vystúpenie dodalo podujatiu hlbší rozmer a pripomenulo, že vinohradnícka tradícia má aj svoju kultúrnu a duchovnú rovinu.

Autor nám poskytol aj jej text, tak tí, ktorí ste tam neboli, môžete posúdiť...

**Blahoslavení chudobní duchom (vínom)
Ako kedysi dávno Ježiš riekol: „Nechajte maličkých prísť ku mne!“,**

Ja dnes, bo pohárik mi dolu hrdlom stiekol,

„Nechajte laikov chuťnať víno!“

A napíšu vám slová básne,

Čo idú k veci a nie mimo.

Napríklad: „Nebudíme smutní!“

Sme z rodu zachránených,

Zdvihnime zrak, nech nie je mútny,

odložme plač, zadržme vzdych,

pozrime na vnukov, na deti,

nech nám duch nahor zas' letí.

Spomnime, načo sme tu.

Konajme dobro, odhaľme temnotu,

A vy, vy robte stále dobré víno!

Prináša zážitky lepšie jak kino.

Podakovanie patrí aj Oldřichovi Španielovi, ktorý pripravil pôsobivú prezentáciu fotografií z dvoch vajnorských farských pútí.

Prvá sa uskutočnila v roku 2022 v Jeruzaleme a druhá v roku 2025, počas ktorej pútnici navštívili Lurdy, Santiago, Santarem, Nazare a Fatimu. Jeho fotografie boli plné detailov a atmosféry – mnohí z divákov si všimli, že na snímkach akoby ani nebolo vidieť vajnorských ľudí, hoci aj oni sa púte osobne zúčastnili. Oldo totiž zachytil množstvo zaujímavých momentov, symbolov a výjavov, ktoré púťam dávali hlboký duchovný odkaz.

Ďakujeme obom za ich cenný kultúrny príspevok, ktorý výrazne obohatil celé podujatie a prispel k jedinečnosti tohto spoločného stretnutia.

Priebeh podujatia, atmosféru a spoločné chvíle si môžete pozrieť na priložených fotografiách. Zachytávajú nielen samotný akt požehnania, ale aj mnohé milé momenty, ktoré robia toto stretnutie nezabudnuteľným.

Ďakujeme všetkým za účasť, podporu a pozitívnu energiu. Tešíme sa na ďalšie spoločné podujatia a na pokračovanie krásnej vajnorskej vinohradníckej tradície.

Vajnorská Sedembolestná Panna Mária zobrazená vajnorským ornamentom

Čerpajme pokoj a inšpiráciu z našich tradícií

Text: Viera Slezáková

Snímky: archív

Vajnorský ornament je neoddeliteľnou súčasťou našej kultúry. Formoval sa od jednoduchých foriem a tvarov až po bohaté kombinácie ornamentálnych prvkov. Odrážal prežívanie života našich starých a prastarých mám, v ktorých sa ukrývala pokora, pracovitosť a silná viera v Boha. Vajnorské ženičky sa pri maľovaní a vyšívaní ornamentu inšpirovali prírodou, s ktorou boli dennodenne späté. Rôzne druhy kvetov zo záhrad a lúk, obilné klásky z polí, hrozienka z karpatských vinogradov i vtáčiky vedeli veľmi citlivo preniesť ako výšivku na krojové súčasti i namaľovať na steny svojich príbytkov.

Vajnorský ornament a celkovo vajnorské ľudové zvyky a kultúra mi učarovali už v detstvom veku. Dodnes si pamätám, ako k nám do základnej školy chodili vajnorské ženičky a zasväcovali nás do tajomstiev výroby paličkovanej čipky, zdobenia kraslíc, vyšívania či maľovania ornamentov. A to všetko podfar-

Pani Viera Slezáková uvádza nový ornament

bené spevom vajnorských piesní. So spolužiakmi sme so zatajeným dychom objavovali čaro pestrosti vajnorských ľudových zvykov, tradícií a tradičnej výroby. Toto obdobie môjho života mám navždy zapísané v srdci, čo spôsobilo, že sa týmto činnostiam venujem dodnes.

Približne pred rokom ma oslovil náš pán farár otec Jozef Kováčik, či by som mohla namaľovať obraz Sedembolestnej Panny Márie podľa sochy, ktorá je vo vajnorskom kostole. Najprv ma tento nápad prekvapil, pretože sa nevenujem maľovaniu tvárí a postáv, ale keď mi povedal, že obraz by mal byť vytvorený z vajnorského ornamentu, súhlasila som. Veľmi rada využívam ornament v netradičných projektoch. Najskôr som si dala vysvetliť farebnosť, akou sa v ikonografii znázorňuje Panna Mária a Ježiš Kristus, pretože to má svoje pravidlá. Potom som začala premýšľať, ako znázorniť tieto dve postavy pomocou nášho ornamentu tak, aby bol inšpirovaný spomínanou sochou a zároveň bol originálnym dielom.

Panna Mária sa ikonograficky znázorňuje navonok modrá a vo vnútri červená. Toho som sa držala aj pri maľbe obrazu. Plášť Sedembolestnej, ktorý zahaľuje aj Ježiša, tvoria modré kvety nezábudiek. Nezábudky sú jemné, nežné, drobné kvietky, ktoré evokujú lásku a nehu matky k svojmu synovi. Červenú farbu vo vnútri predstavuje nielen jej srdce prebodnuté siedmimi trní – kto-

Nový ornament Viery Slezákovvej

ré predstavujú meče, ale aj dlhé šaty tvorené z tulipánikov, ružičiek a kvetov srdcovky. Hlavu Panny Márie znázorňuje kvet plamienka obkolesený zlatými lupeňmi predstavujúci hlavu s kráľovskou korunou - znak pre kráľovnú. Sedem zlatých lupeňov symbolizuje sedem bolestí Panny Márie. Obilie je častým prvkom vo vajnorskom ornamente, preto som použila na znázornenie rúk Panny Márie obilné klasy. Pravú ruku dvíha k nebu a ľavou rukou drží svojho syna tak, ako to zobrazuje socha vo vajnorskom kostole.

Na telo Ježiša som vybrala motív vajnorského pelikána, ktorý si vytrháva mäso z tela, aby nakrmil svoje mláďatá, čo symbolizuje Božieho syna, ktorý sa za nás obetoval a ponúka sa nám v Eucharistii. Ježiš sa zobrazuje navonok červený a vo vnútri modrý. Je to symbol jeho božskej a zároveň ľudskej prirodzenosti. Tejto farebnosti som sa držala

aj pri jeho vyobrazení. Nad telom pelikána je kvet chryzantémy, predstavujúci hlavu obkolesenú špicatými zlatými lupeňmi, ktoré predstavujú trňovú korunu. Deväť lupeňov symbolizuje úplnú dokonalosť Najsvätejšej trojice – 3×3.

Pri kombinovaní jednotlivých prvkov ornamentu som sa snažila vychádzať z jeho pestrosti a variability. Snažila som sa využiť jeho jedinečnosť a možnosť ukladať rôzne prvky do uceleného obrazca. Typickou súčasťou skladania vajnorského ornamentu je „formička“ (pás opakujúcich sa motívov), ktorú som chcela tiež vniesť do maľby. Umiestnila som ju do spodnej časti obrazu a stala sa podstavou pre ornamentálne vyobrazenie vajnorskej Sedembolestnej Panny Márie.

Maľovanie obrazu vyžadovalo mnoho času premýšľania nad symbolmi, mnoho času

stráveného vyberaním tých správnych motívov a ich kombinovaním a tiež mnoho času so štetcom v ruke. Popritom som mala možnosť zahĺbiť sa do tajomstiev symboliky kresťanských hodnôt a uvažovať nad dedičstvom, ktoré nám zanechali naši predkovia.

Vajnorský ornament je pre nás nepochybne veľkým darom od našich starých mám a otcov. Je to dedičstvo, ktoré nám pripomína s akou bážňou, láskou, trpezlivosťou a zodpovednosťou pristupovali k životu a môže nám byť vzorom, že aj popri ťažkej práci, ktorú mali v tých časoch na poliach, vo vinohradoch i doma pri deťoch, si našli čas na tvorivú, kreatívnu a jemnú činnosť, ako bolo vyšívanie či maľovanie ornamentov.

Skúsme sa i my v týchto dňoch stíšiť a čerpať pokoj a inšpiráciu z našich ľudových i kresťanských tradícií.

STVR nakrúcala reláciu Zvuky domova vo Vajnoroch

Text a snímky: Via Vitis

Do Vajnor zavítal filmový štáb STVR, aby tu nakrútil ďalšiu epizódu obľúbenej relácie Zvuky domova.

Moderátor Jakub Jablonský a spevák Bystrík v nej putujú po Slovensku, objavujú krásu slovenských regiónov, ich hudbu, tradície a ľudí, ktorí tieto hodnoty udržiavajú pri živote. Tentoraz ich kroky viedli priamo do vajnorských vinohradov, kde svoj filmovací deň začali: u nás – v komunitnom vinohrade Široké.

FILMÁRI MEDZI VINOHRADNÍKMI

Ako sa na poriadnych hostiteľov patrí, Jakuba, Bystríka aj celý štáb sme privítali vinohradníckym pohostením. Na pitie dostali našu domácu hroznovú šťavu z odrody Müller Thurgau – milerky, ktorú pripravujeme priamo z hrozna z nášho komunitného vinohradu. A keďže dobrý nápoj si zaslúži aj niečo pod zub, ponúkli sme im tradičný vajnorský osúch a vínovú kašu – jedlá, ktoré patria k miestnej gastronómii a ktoré sa kedysi pripravovali práve počas vinobrania alebo pôstu.

Chutilo im všetko – od šťavy po osúch – a tak nechýbal úsmev, dobrá nálada a priateľský rozhovor o tom, ako sa snažíme zachraňovať vajnorské vinohrady, udržiavať ich živé a prístupné pre verejnosť a ako pestujeme vinič s rešpektom k prírode.

Rozprávali sme aj o tom, že vinohrad nie je len miesto práce, ale aj miesto stretávania ľudí, dobrovoľníkov a rodín, ktoré sa zapájajú do našich aktivít a pomáhajú zveľaďovať túto jedinečnú časť vajnorskej krajiny.

VESELO, PRACOVITO A S DOBRŮU NÁLADOU

Filmári z STVR sa medzi vinohradmi rýchlo udomácnili. Po krátkom občerstvení sa pustili do práce – kamery, mikrofóny aj klapky ožili a my sme sa razom ocitli v centre filmového diania. Jakub a Bystrík

sa zaujímali nielen o víno a vinohradníctvo, ale aj o vajnorské tradície a zvyky vo vinohrade, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou našej identity. Počas rozhovorov padlo mnoho zaujímavých otázok o tom, ako vznikol náš komunitný vinohrad, kto sa oň stará, a prečo sa oplatí zachovávať staré vinohradnícke cesty aj drobné krajinné prvky, ktoré k vinohradom od nepamäti patria.

O čom presne sme sa rozprávali a čo všetko sa vo Vajnoroch natáčalo, sa dozviete v samotnej relácii na STVR. My zatiaľ môžeme prezradiť len to, že natáčanie prebiehalo v skvelej atmosfére – s humorom, hudbou, smiechom a s chuťou našej hroznovej šťavy.

SLEDUJTE STVR A DAJTE NÁM VEDIEŤ

Určite sa oplatí pozerieť – nielen preto, že uvidíte známe miesta a možno aj známe tváre, ale aj preto, že relácia prináša kus pravej slovenskej pohody, folklóru a úcty k tradíciám. Nám bolo pri filmovačke veselo a veríme, že rovnako dobre sa budete baviť aj vy pri sledovaní tejto epizódy.

Vajnorský širáček privítal hostí už desiaty raz

Text: Gabriela Zemanová

Snímky: Michal Macko a Michal Zeman

Folklorne podujatia sa vo Vajnoroch tešia značnej obľube. Potvrdilo sa to tohto roku už niekoľkokrát, počnúc januárovým folklórnym popoludním, podujatiami pred i počas Kultúrneho leta, ale i po ňom, a najmä nedávno, keď sa na jubilejnom desiatom ročníku Vajnorského širáčka – prehliadky amatérskych folklórnych súborov a divadiel opäť zaplnil priestor Domu kultúry Vajnory, ktorý sa rukami šikovných členov Podobenky a ochotných dobrovoľníkov zmenil na malú veselú oázu krásneho folklóru, umeleckých výrobkov z dielní vajnorských umelcov, ako aj vynikajúcich chutných špecialít z kuchýň vajnorských gazdiniiek. Na svoje si prišli nielen milovníci folklóru a dobrého divadla, ale všetci tí, ktorí chceli stráviť víkend v spoločnosti dobrých a milých ľudí a podporiť zachovanie krásnych a unikátnych tradícií. Pre úplnosť treba dodať, že išlo nielen o detskú a mládežnícke, ale aj dospelácke kolektívy. Ale poďme po poriadku.

V sobotu 15. novembra ako prvý rozvíril príjemnú atmosféru medzi publikom hostí

DFS Podobenka z Vajnor

z Ivanka pri Dunaji, detský folklórny súbor **Lastovička** s pásmom Orechy vo vajnorskom nárečí a pásmom Mlynárske huncútstva z obce Jelka, po ktorom prítomných sympatickým príhovorom oslovila zástupkyňa starostu Vajnor pani **Soňa Molnárová**. Vyzdvihla neutíchajúcu iniciatívu občianskeho združenia **Podobenka z Vajnor**, ktorej dušou je pani **Gabriela Zemanová**. Potvrdilo to aj čestné uznanie, ktoré jej pani vicestarostka odovzdala na pódiu, kde pokračoval pestrý a zaujímavý program. Celá koncepcia i dra-

maturgia podujatia pochádza z prostredia občianskeho združenia Podobenka z Vajnor, ktorej detský folklórny súbor **Podobenka z Vajnor** zaplnil ďalšie minúty spontánnym detským prejavom až po tie náročnejšie, približujúce niekoľko obrazov zo života starých Vajnorákov – Rok na dedine alebo Na známost sa dáva, Na muzike u Vlčků alebo Lúčenie regrútov.

Detský folklórny súbor **Magdalénka** z Modry priniesol aj náročnejšie choreografické preja-

DFS Klnka z Bratislava

FS Valša z Holíča

Divadelný spolok Šáchor zo Zohoru

Výstava fotografií Martina Habánka

vy, náznakom aj uvedomelý prejav v hudobno-tanečnom vyjadrení, aj keď ešte trochu málo uvoľnený. Azda zodpovednosťou za vystúpenie a konfrontáciou s ďalšími telesami. Zato v kombinácii so sprievodnou ľudovou hudbou vyznelo ich vystúpenie veľmi sympaticky. Folklórny súbor **Klnka** z Bratislavy nie je iba detský, ale zároveň tiež mládežnícky súbor, ktorého niekoľko desaťročná pôsobnosť sa prejavuje nielen v precíznej príprave choreografickej náročnosti, ale aj v programovom zameraní i v hudobnej príprave, hoci namiesto playbacku by bolo príjemnejšie počúvať živú hudbu. Nasadil náročnú líniu ďalšieho priebehu programu, aj keď nasledujúcimi účinkujúcimi neboli deti a mládež, ale seniori, ktorých láska k folklóru nijako neobmedzuje záľubu tancovať, spievať, šíriť pohodu a potešenie. Ukazuje sa, že vek nie je prekážkou, aby bol tanečný pohyb príjemným prostriedkom komunikácie medzi nimi a publikom. Seniorský folklórny súbor **Burinka** bol toho jasným dôkazom, čo zanechalo v publiku primeranú odozvu.

Kvalitný program vrcholil vystúpením nitrianskeho folklórneho súboru **Furmani**, ktorý si svoj program rozdelil do dvoch celkov, medzi ktorými sa predstavilo ďalšie hostujúce, vlastne už dospelácke teleso, folklórny súbor **Valša** z Holíča. Furmani sú vlastne už na polceste k profesionálnemu prejavu rovnako ako bratislavská Klnka. Z ich prejavu cítiť cieľavedomosť, vedomie, že prejav, ktorým sa prezentujú, je znály zdrojov, vložený do choreografií i hudobného sprievodu pomerne početnej ľudovej hudby profesionálne pripravenej renomovaným odborníkom Erikom Sitárom. Sú to muzikanti muzikálne i technicky zdatní.

Uznanie však treba vyjadriť aj hudobnej trojke, ktorá sprevádzala vystúpenie DFS Po-

dobenka z Vajnora – Dagmar Hrnčírovej (husle), Romanovi Gregušovi (kontrabas) a Igorovi Hraškovi (akordeón a bubon), ale v nie menšej miere i pohotovým moderátorom, a to opäť Igorovi Hraškovi komunikujúcemu kvalitnými textami s vajnorskými bábkami – **Vajnorským širáčkom**, ktorého pohotovo viedol a interpretoval **Michal Zeman** (je to v rodine) a **Podobenkou**, ktorú spodobnila hlasom i pohybom **Monika Martinčíčová**.

Nedeľné dopoludnie 16. novembra sa vďaka **Veronike Kořínkovej z EDUDRAMY** nieslo v atmosfére Vajnorských príbehov, keď prítomné rodiny s deťmi v spoločnej hre zažili príbehy také, aké sa vo Vajnoroch naozaj niekedy stali. **Divadlo Jaja** pripravilo predstavenie *Chlapček synček*, príbeh obyčajného chlapčeka s rôznymi pocitmi a neobyčajnými vlasmi. Na nedeľné popoludnie si **Divadlo Zábavka** pripravilo príjemnú veršovanú rozprávku o zvieratkách a živote v lese *Rok v lese*. Divadelný večer vyvrcholil komédiou *Kurníkšopa v záhoráckom nárečí* v podaní úžasných hercov **divadelného spolku Šáchor** zo Zohoru – príbehom jednej dedinskej rodiny, v ktorej majú dievky na vydaj.

Dvojdňový program bol opäť venovaný niekoľkým prvkom zapísaným do Reprezentačného zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska: Tradičné bábkarstvo na Slovensku (2013), Vajnorský ornament (2016), Tylová paličkovaná čipka z Myjavskej pahorkatiny (2016).

Podujatie bolo veľmi bohaté aj na sprievodný program. Okrem prezentácie Vajnorského ornamentu mohli návštevníci obdivovať aj zručnosť a tvorbu čipkárov z Klubu krajnianskej čipky, výstavu fotografa Martina

Habánka – Vajnorské tradície vo fotografii či nazrieť do nezabudnuteľnej minulosti Vajnora prostredníctvom historických dokumentov o Vajnoroch.

Vo Vajnoroch to bolo opäť jedno z vydarených folklórnych podujatí, kde, ako sa nelen zdá, ale tak tomu aj je, poskytujú značný priestor nielen folklóru, ale kultúre vôbec. A práve kultúra je jedným najcharakteristickejších rysov vyspelej spoločnosti.

Obrovské poďakovanie patrí organizátorom podujatia – Podobenke z Vajnora, mestskej časti Bratislava-Vajnory, všetkým sponzorom, účinkujúcim, vystavujúcim i predávajúcim umelcom, ako aj všetkým dobrým ľuďom, ktorí sa po celý čas starali o účinkujúcich a divákov. Ďakujeme veľmi pekne návštevníkom, ktorí podporili podujatie svojou účasťou, odmenili svojím potleskom a milými slovami, ktoré sú veľkou motiváciou na pokračovanie Vajnorského širáčka i do budúcnosti.

Partnerom podujatia Vajnorský širáček bolo BKIS. Z verejných zdrojov podporil podujatie Fond na podporu umenia, uskutočnilo sa vďaka podpore mestskej časti Bratislava-Vajnory, Vajnorskej podpornej spoločnosti, Kultúrie s. r. o., VI GROUP s. r. o., KAMI PROFIT s. r. o., RFPACK s. r. o., LB Servis, s. r. o., Envirokone s. r. o., Poľnohospodárskeho družstva Vajnory, Poľovníckeho spoločenstva Vajnory, ale najmä vďaka nadšeniu členov združenia a našich dobrovoľníkov.

Tešíme sa na Vás na Vajnorskom širáčku opäť o rok 14. a 15. novembra 2026!

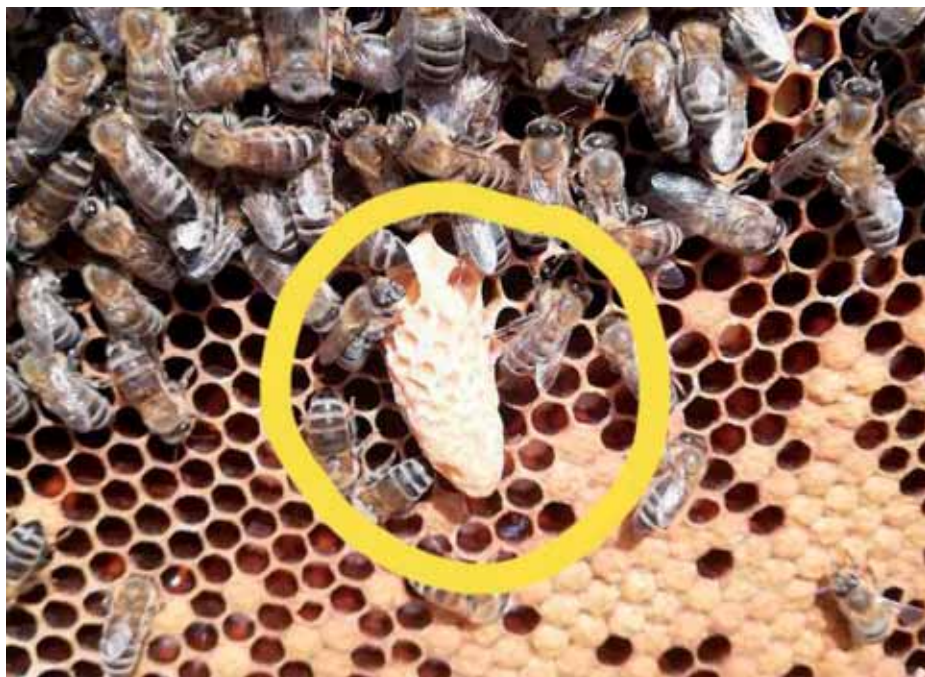
Včelársky rok sa nikdy nekončí
– rozprávanie o včelároch a včielkach (8)

Ked' sa povie „včela medonosná“ (pokračovanie)

Text a snímky: Mgr. Beáta Veverová

Dlhoveké včely – tzv. zimné – žijú 5 až 8 mesiacov – počas zimných mesiacov prežívajú v takzvanom zimnom chumáči vo vnútri úľa. Ak im to počasie a najmä nízke teploty nedovoľujú, neopúšťajú dlhší čas svoje zimné bydlisko. Vytvorí dvojvrstvový chumáč podobný kľbku – hoci nemusí mať len guľovitý tvar – v strede ktorého je včelí matka a včely vo vnútornej vrstve pohybom krídel a vibráciou hrudných svalov vytvárajú konštantnú teplotu – 20 až 35 °C. Takáto teplota je blízka normálnej teplote ľudského tela. Vo vonkajšej časti chumáča je teplota len okolo 10 stupňov. Včelám, ktoré sa v ňom nachádzajú, stačí plný medný vačok aj na jeden a pol mesiaca, kým včely vo vnútornom prstenci ich majú približne na 16 dní.

Čím je zima tuhšia a studenšia, tým menej krmiva včely spotrebujú, chumáč je tesný

Materská bunka je na rozdiel od robotníčkej väčšia a na pláste

a súdržný. Keď sú však počas zimy dni s vyššími teplotami – ako to býva v posledných rokoch už viac pravidlom – včelstvo spotre-

búva oveľa viac zásob – krmiva – pretože nie sú výnimkou ani roky, kedy okolo Vianoc či Silvestra teploty v nížinách vystúpia aj nad 15 stupňov. Ak sa pridá bezvetrie, zimný chumáč sa rozostúpi a časť včiel vyletí z úľa. Spotrebúvajú oveľa viac energie na prelety, často takéto včely skrehnú a nedokážu sa do úľa vrátiť. Kritický je pritom najmä v zime náhly pokles vonkajšej teploty pod 10 stupňov. Včela krehne pri telesnej teplote 9,3 stupňa a následne hynie. Takéto rušenie zimného pokoja ale aj náhle vyrušovanie napríklad vtáctvom alebo nebudaj samotným včelárom vedie často k odtrhnutiu sa zimného chumáča od zásob v plástoch a včelstvo v snahe uchrániť matku od chladu sa nepresunie k zásobnému plástu a hynie z nedostatku potravy, ktorá je v úli na dosah. Púť sebazáchovy a ochrana matky však neumožňuje okamžite sa presunúť celému chumáču bližšie k zásobám. V zimných mesiacoch sa postupne početnosť včelej kolónie zníži na približne 20 tisíc robotníč a matku. Ich

Vajíčko a vývoj larvičky v pláste

spoločnou úlohou je prežiť obdobie, kedy je slnečných dní menej, dni sú kratšie a teploty – najmä v noci – klesajú aj pod bod mrazu. Na to, aby spoločenstvo toto obdobie prežilo a včelstvo prezimovalo, musí byť v dobrej kondícii zazimované, preliečené a s dostatočnými cukrovo-medovými zásobami.

Posledným prirodzeným obyvateľom včelej kolónie sú trúdy. Vyliahnu sa z neoploďného vajíčka vo väčšej bunke. Včely predtým, než matka nakladie trúdie neoploďnené vajíčka, bunky plástu svojím telíčkom zväčšia, pretože trúdy sú zavalitejšie ako robotnice a matka. Ich úlohou počas krátkeho života – žijú zvyčajne 30 až 60 dní počas hlavnej časti sezóny – je oplodniť mladú matku a nechať sa v úli nakrmiť a byť jeho súčasťou. V úli nevykonávajú žiadne práce okrem presúvania sa po plástoch a prenášania feromonálnych signálov. Včelia matka sa pritom pári iba raz za život – mimo úľa. Snubné prelety a samotné párenie prebieha vo veľkých výškach, pričom trúdy majú svoje zhromaždiská. Je teda predpoklad, že matka sa pári s viacerými trúdmi z rôznych úlov. Včelia matka kladie potom oplodnené a neoploďnené vajíčka a iba ona sama rozhoduje o tom, aké vajíčko do bunky nakladie. Z oplodneného sa vyvinie včela robotnica, z neoploďneného trúd. Na rozdiel od včelej matky a včely robotnice trúd nemá žihadlo. Je teda úplne neškodný. Najmä začínajúci včelári sa často práve na trúdoch učia označovať včeliu matku. Trúdom je v jari a v letnej sezóne v úloch dosť – 300 až 600 jedincov podľa sily včelstva. Na rozdiel od ostatných obyvateľiek úľa sú pomalší a ťarbavejší.

ŽIVOT VČELY OD VYLIAHNUTIA V SKRATKE

- › **deň 1 – 2** **čistička** – čistí bunky, zohrieva plod
- › **deň 3 – 10** **krmíčka** – kŕmi larvy
- › **deň 6 – 12** **čistí** úl a ostatné včely
- › **deň 10 – 15** **odoberá** a spracúva nektár a peľ v bunkách plástu
- › **deň 12 – 18** **stavia** bunky plástov
- › **deň 15** **vylieta** na chvíľu z úľa a zoznamuje sa s okolím
- › **deň 17 – 19** **stráži** na letáči
- › **deň 21** **lietavka** – nosí do úľa peľ, nektár, vodu

Matku značí veľa včelárov najmä kvôli tomu, aby vedeli, koľko má rokov. Pre zjednodušenie existuje niekoľko pomôcok, ale je zavedený medzinárodný systém striedania farieb, podľa ktorého sa v každom roku novo vyliahnuté včelie matky označujú podľa rov-

Niektoré lietavky občas takto zapózujú na letáči

nakého farebného kľúča. Zavedené sú farby biela, žltá, červená, zelená a modrá. V roku 2025 sme značili matky modrou farbou. Nasledujúci rok 2026 budú značené novo vyliahnuté matky farbou bielou, v roku 2027 žltou atď. Pre niektorých je ľahšie a rýchlejšie takto označenú matku v úli pri prehliadke nájsť a bezpečne vychytiť. Pri manipulácii s jednotlivými plástmi tak nedôjde k poškodeniu alebo nebudaj strate matky – niekedy matka z plástu odletí alebo vypadne. Nemá veľmi rada vyrušovanie a svetlo, pretože žije väčšiu časť svojho aktívneho života v úli. Včelstvo – okamžite po tom, čo zistí, že v spoločenstve nie je matka a v úli sa nešíri dostatočne intenzívne materský feromón – začne pracovať na núdzovom riešení. Vyberie najvhodnejšie vajíčko v bunkách – zvyčajne 2 – 3 v strede alebo hornej časti plástu a začne vyvíjajúcu sa larvičku kŕmiť čistou materskou kašičkou. Včely kŕmia matku počas celého jej života výlučne materskou kašičkou. Ide o sekrét žliaz mladých včiel vo veku 3 – 10 dní ich života. Vtedy má včela v takomto veku funkciu krmíčky. Kŕmi larvy vyvíjajúcej sa matky – alebo v určitých situáciách aj viacerých matiek a larvy včiel robotníc. Pre robotnice je však skladba krmiva iná, obsahuje fermentovaný peľ zmiešaný s výlučkami včiel a medom. Materská kašička obsahuje až 400 rôznych organických zlúčenín – množstvo vitamínov, bielkovín, kyselín a unikátnych látok, ktoré sa v prírode nikde inde nevyskytujú. Aj preto je tento včelí produkt veľmi vzácny a výnimočný. Používa sa na výrobu výživových dopln-

kov či kozmetiky. Jej priama konzumácia je pre zdravie výnimočne prospešná, ale treba k jej užívaniu pristupovať opatrne. Včelia matka však potrebuje plnohodnotnú výživu, pretože na jar a v lete, kedy včelstvá zvyčajne dosahujú aj 40 – 60 tisíc jedincov, kladie matka 1 500 až 2 000 vajíčok denne.

Včela sa vyvíja dokonalou premenou – metamorfózou: vajíčko – larva – kukla – dospelý jedinec. Všetky tri druhy jedincov žijúcich v úli sú prvé tri dni od polozenia vajíčka považované za vajíčko, následne sa šesť dní premieňajú na larvu a na deviaty deň včely bunku uzavrujú voskom – zaviečkujú. Od deviateho dňa až po vyliahnutie prebieha premena larvy na kuklu a dospelého jedinca. Vývoj od polozenia vajíčka až po vyliahnutie u matky trvá 16 dní, včely robotnice 21 dní a trúda 26 dní.

VEDELI STE, ŽE:

- › **na 1 g nektáru včela priemerne navštívi 1 000 kvetov**
- › **1 g nektáru = 0,3 g medu**
- › **1 g medu = návšteva 3 333 kvetov**
- › **priemerná pracovná doba včely je 9 h denne**
- › **1/3 práce včely medonosnej tvorí priame opelenie rastlín**
- › **1 výlet včely z úľa trvá priemerne 20 minút a navštívi asi 50 kvetov**
- › **denne včela lietavka absolvuje 5-9 výletov a opelí okolo 450 kvetov**

Čo hovorí kronika Prešporská obec Vajnory (31)

Text: V. Fekete: Prešporská obec Vajnory (kronika)

V tomto pokračovaní citácií z kroniky Prešporská obec Vajnory sa dozvieme, koľko zaujímavých osobností v podstate z celého sveta navštevovalo ľudovú školu vo Vajnoroch, ktorú si tunajší obyvatelia zrekonštruovali i pristavili ďalšie časti. Koľko obdivu prejavili nápaditosti a tvorivosti mladých Vajnorákov, ale aj obyvateľom Vajnora starostlivosť o vzdelávanie mládeže a jej kultúrny rozvoj.

Úsilie učiteľského zboru neochabovalo ani v roku 1931, ako aj rodičovského združenia. Obe sa zamerali na ďalšiu úpravu a rozšírenie školských priestorov na škole. Dôvod bol jednoduchý. Škola jak technickým stavom, tak kapacitou nestačila kryť potreby súčasnej výučby. Výsledkom spoločného úsilia a za širokej pomoci obyvateľstva Vajnora prichádzala k realizácii tejto myšlienky tak, že v priebehu roka boli všetky práce na adaptácii a pristavbe školy ukončené a v ďalšom školskom roku sa v týchto novovybudovaných priestoroch mohlo začať vyučovať.

Celkový náklad na adaptáciu a pristavby predstavoval finančnú hodnotu vo výške 600 tis. Kč, v ktorých nákladoch boli zahrnuté aj výdavky za vnútorné zariadenia a vybavenia už osem tried školy.

Po oprave tejto školy prichádzajú sústavne ďalší návštevníci zo zahraničia na obdiv tejto školy. Boli to v prvom rade rakúski turisti, ktorí využívali medzinárodnú dohodu voľnými návštevami medzi Viedňou a Bratislavou, ale bolo tu vídať aj návštevníkov z Poľska, Francie, Anglicka, Juhoslávie, Číny, oboch Amerík a z iných štátov, čo potvrdzujú ich podpisy v školskej kronike z tohto obdobia.

Spomeňme si aspoň ďalších menovaných prominentných návštevníkov školy: plukovník Noguét, generál Spierez z Francie, anglický minister zemedelstva lord Bledisl(a)oe, profesor na L Ecole F. Dominics, Henriette Oloyer

maliarka z Paríža, Gustav Ebolinden zo Stockholmu Mr. George Glasgow z Londýna, Dora M. Jovrisend z Ameriky, Hary Lunday z Londýna, Zaajer Johannes z Holandska, ktorý do kroniky napísal: „prišiel som ako záujemca a odišiel som ako obdivovateľ“. Ďalej tam boli V. A. Jennings z Londýna, Hugo Capair bývalý viceprezident Spoločnosti francúzskych spisovateľov, ktorý pre zmenu napísal: „ja Francúz obdivujem všetok pôvab rozvinutý žiakmi a gratulujem im, že v srdci udržiujú staré krásne a zdravé tradície slovenskej otčiny...“

Nuž a ako videl Vajnory na poslednej svojej návšteve známy francúzsky spisovateľ (bol to skladateľ, pozn. red.) Gabriel Faure:

„podivné ženské kroje s vyšívanými rukávami a množstvom sukien, ktoré sa šíria okolo číziem z čiernej kože. Slovenský dom (vajnorový) je skutočné múzeum ľudového umenia- Všetky sú stavané podľa toho istého vzoru. Ich dvere nevedú na ulicu, alebo námestie, ale na dvor. Miestnosť do ktorej sa vchádza vymaľovala sama gazdina prostými frez(s)kami veľmi živých bariev.

Motívov niet mnoho. Štylizované vtáky a kvety, holub, pekný pelikán, baránok, jablko, ľalia, sú maľované neobratne, lenže s vkusom, veľmi spoľahlivým pre dekoráciu bez predlohy, podľa nálady maliarky a tradície starého mnoho storočí.

Podobné motívy nachádzame na maľovanom náradí a miestnej keramike, ktorá ozdobuje steny. Napravo od tohto pítvoru je kuchyňa, naľavo spálňa, ktorej posteľ pripomínajú francúzsku Bretagne, akési výklenky zakryté vyšívanými záclonami a nad nimi medzi nebesami a povolou sú nakupené periny v povlakoch doma tkaných a pestre pruhovaných. Sú to periny, ktorých sa vlastne ani nepoužívajú a ktoré slúžia len ako ozdoba. Slovenské vyšivky? Robia ich 8 – 12 ročné dievčence vždy bez predlohy. Slovenské (vajnorské?, pozn. red.)

umenie čo sa týka fantázie v ornamentike, odtienkov koloritu a vkusu v kompozícii, vyrovná sa každému inému slovenskému umeniu...“

No a z domácich návštevníkov a obdivovateľov ľudového umenia vo Vajnoroch sa prejavili títo návštevníci: Fedor Houdek. Milan Urban, Štefan Janšák, V. Suchoň, J. Felix, J. Alexy, Pavol Blaho. J. Krasko, ale aj mnoho ďalších kultúrnych a umeleckých osobností, novinárov a ostatných nemenovaných verejných, ale i politických osobností.

Nasledujúce pokračovanie nám priblíži veľkú živelnú pohromu na začiatku tridsiatych rokov, ale aj modernizáciu obce vznikom ďalších družstiev a prvého kina v budove Potravného družstva. Dozvieme sa aj to, že sa tu mohli vyberať obecné dávky od majiteľov hostincov a vech.

—
Jazykovo neupravené, doslovný prepis z kroniky Prešporská obec Vajnory

Ako ďalej s vajnorškými vinohradmi

- RNDr Bruno Gábel, CSc
- S podporou mestskej časti Bratislava Vajnory
- S účasťou zástupcov MPRV SR
- Verejná prednáška o blízkej budúcnosti vajnorských vinohradov pre všetkých majiteľov pozemkov

štvrtok 12.2.2026

o 18:00 hod.

Dom kultúry Vajnory
vstup zdarma

Výnimočný školský vianočný jarmok

Text: Jana Osvaldíková, ZŠ s MŠ sv. Jána Pavla II. **Snímky:** archív školy

Škola sv. Jána Pavla II. sa po 14:00 h ožíva prevažne žiakmi v školskom klube a na hornom poschodí je počuť hru na hudobné nástroje. Jeden deň v školskom roku je škola plná detí aj po štrnástej. Tento rok to bolo 5. decembra. Áno, mali sme vianočný jarmok. Pre tých, ktorým to nič nehovorí (no nemyslím si, že ich je veľa), to vysvetlím.

Žiaci na hodinách výtvarnej, tí menší aj v školskom klube a tiež doma, spolu s rodičmi vyrábali nádherné veci a piekli skvelé dobrotky, ktoré potom v škole predávali. Hara-vara na chodbách, krásne veci na laviciach, nakupujúci rodičia a ratolesti drankajúce peniaze na rôzne maškrtky spolu s odhalenými obchodnými talentmi sú každoročnou súčasťou tejto akcie.

A kde končia peniaze? Nie, neskončia vo vreckách žiakov. Stanú sa súčasťou triedneho fondu jednotlivých tried a je potom na nich a triednej pani učiteľke, ako ich využijú. No nie všetky. Už tradične časť zárobku každej triedy putuje na pomoc niekomu, kto to potrebuje. A nebude tomu inak ani tento rok.

Zmeškali ste ten tohtoročný jarmok? Dúfam, že ten budúcoročný už zažijete.

Deti z Materskej školy Koniarkova objavovali čaro práce s drevom. Malí remeselníci s veľkým odhodlaním

Text: Andrea Vajdová

V Materskej škole Koniarkova sa deti nedávno zúčastnili netradičnej tvorivej aktivity, ktorá im priniesla množstvo radosti, nových zručností a zážitkov. Vďaka špeciálne pripravenému programu si mohli deti vlastnými rukami vytvoriť výrobok z dreva – dokonca pomocou skutočných pracovných nástrojov.

Pod dohľadom skúsených lektorov a pedagógov sa predškôláci oboznámili so základmi práce s drevom. Dozvedeli sa, aké nástroje sa pri práci používajú, na čo slúžia a ako sa s nimi manipuluje tak, aby bola práca bezpečná. Deti si vyskúšali brúsenie, vyrezávanie...

Ich nadšenie bolo vidieť v každom kroku – drevo sa zmenilo na tvorivý materiál a z malých „majstrov“ sa stali skutoční tvorcovia. Aktivita bola navrhnutá bezpečne, tak, aby rozvíjala jemnú motoriku, pozornosť, trpezlivosť a schopnosť dokončiť úlohu až do konca. Každý si po skončení odniesol domov svoj vlastný jedinečný výrobok.

Takéto skúsenosti sú pre deti vzácne. Okrem zručností im prinášajú aj sebavedomie, pocit úspechu a radosť z toho, že dokážu vytvoriť niečo skutočné, pevné a hmatateľné.

Jesenná výstava fantázie a tvorivosti

Text: Jana Osvaldíková, učiteľka na ZŠ s MŠ sv. Jána Pavla II.

Pri stretnutí pani riaditeľky Základnej školy s Materskou školou sv. Jána Pavla II. s predsedami tried padol návrh, aby sme urobili súťaž na tému jeseň. Po ozname v EduPage sa s rozmanitými obrázkami a aranžmánmi roztrhlo vrece. Žiaci prinášali to, čo z listov, gaštanov a vetvičiek vyrobili.

Pre mňa nastal problém ten ďalší týždeň. Spustilo sa hlasovanie. A v čom bol problém? Každý mal len jeden hlas a výtvorov, ktoré by si ten môj zaslúžili, tam bolo oveľa viac. Po ukončení hlasovania sčítacia komisia zložená z ôsmačiek roztriedila a spočítala hlasy.

Na záver boli ocenení všetci zúčastnení. Tí s najväčším počtom hlasov diplomom a vecnou cenou a ostatní sladkou odmenou.

Mám pocit, že sme začali niečo, čo nebude jednorazovou akciou, ale stane sa pravidelnou súčasťou života na škole. Vďaka za fantáziu a tvorivosť.

Naša materská škola podporila dvoch malých pacientov. Keď srdiečko tajomstvo skrýva

Text: Andrea Vajdová

Snímka: archív materskej školy

V našej materskej škole sme sa počas jesene zapojili do krásneho a veľmi zmysluplného charitatívneho projektu **Keď srdiečko tajomstvo skrýva**, ktorý pomáha deťom, liečiacim sa v detskom kardiocentre, a ich rodinám. Cieľom projektu bolo podporiť dievčatko Sofiu, ktorá v detskom kardiocentre čaká na transplantáciu srdiečka, a jej rodinu.

V tom čase sme v škole vzdelávali deti na jednu z tém nášho školského vzdelávacieho programu tému **Putovanie ľudským telom**, ktorou deti zoznamujeme so základmi fungovania ľudského tela. Cieľom je, aby deti pochopili, že telo je zložené z rôznych častí, ktoré spolupracujú a pomáhajú nám žiť, hýbať sa, dýchať, premýšľať či cítiť. Krásne sa nám to zapadlo do témy, a tak sme nezaváhali a pustili sme sa do tohto projektu. Hravou formou sme sa učili o tom, ako funguje naše telo, akú dôležitú úlohu má v ňom srdiečko a čo srdiečkom môžeme prežívať.

Rozprávali sme sa o zdraví, láske a priateľstve. Súčasťou aktivít bolo aj čítanie knižky **Keď srdiečko tajomstvo skrýva** – skutočný príbeh chlapca **Noela** a jeho rodiny, ktorý sa narodil s ochorením srdca a dodnes bojuje o svoje zdravie. Jeho odvaha nás tak veľmi oslovila, že sme sa rozhodli podporiť aj Noelku samotného. Počas tvorivých aktivít deti vyrábali rôzne typy srdiečok, ktoré sme mu

darovali ako symbol priateľstva, podpory a spolupatričnosti. Noel si naše darčeky prišiel osobne vyzdvihnúť do škôlky. Bohužiaľ, nemohol sa stretnúť so všetkými deťmi, pretože jeho zdravotný stav to neumožňoval. No aj malá chvíľka v našej škôlke a množstvo zo srdiečok vyrobených darčiekov mu spravili veľkú radosť.

Základom celého úspechu projektu však boli naši rodičia. Zakúpením tejto knižky priamo pomohli **Sofii**, ktorá čaká na transplantáciu srdiečka, a jej rodine. Do tejto výzvy sa zapojili takmer všetci naši rodičia. Ukázali veľké srdce, solidaritu a pochopenie pre rodinu, ktorá prežíva mimoriadne ťažké obdobie. Vďaka ich ochote a šľachetnosti sa nám

podarilo vyzbierať naozaj krásnu finančnú sumu, ktorú sme prostredníctvom občianskeho združenia Čas pre deti poslali Sofii a jej rodine.

Za túto veľkú pomoc patrí obrovské poďakovanie všetkým našim rodičom, za ich dôveru, podporu a za to, že s nami kráčajú cestou dobra.

Tento projekt nám všetkým ukázal, že aj malé detské srdiečka dokážu robiť **veľké veci** a že **otvorené srdce** je tým najväčším darom.

Ďakujem všetkým rodičom, deťom a pani učiteľkám, že sa zapojili a pomohli tam, kde to bolo naozaj potrebné. ❤️

Divadlo Tuš prišlo do našej škôlky

Text: Mgr. Lucia Koporcová,
ZŠ s MŠ sv. Jána Pavla II.

Snímka: archív škôlky

Opäť k nám v novembri prišlo divadielko a s ním dve krásne a známe rozprávky. Bola koza rohatá. Celý príbeh sa odohrával v lese s krásnymi ilustráciami a bábkami presne ako z rozprávky. Nakoniec sa koza dostala do svojho domčeka, keď jej pomohol malý ježko.

Dedko repku zasadil bola druhá známa rozprávka. Túto rozprávku si deti zahrali. Stali sa z nich herci. Deťom sa páčilo byť hercami. Rozprávka dopadla dobre a repu všetci spoločne vytiahli.

Rozprávkové príbehy sa tým neskončili a ďalší týždeň sme mali rozprávku o Žabiátku. Všetko bolo presne ako z knižky. So žabiátkom sme prežívali rôzne príbehy. Z detí sa opäť stali herci a hudobníci. A tak ako to v každej rozprávke býva, všetko sa skončilo dobre.

Deti vo Vajnorocho sa učia postaviť sa za seba

Nový program prináša do školy bezpečie a rešpekt

Text: OZ Brúderka a ZŠ Kataríny Brúderovej

Snímka: archív školy

Ako spoznať nebezpečnú situáciu? Ako povedať „Nie“? A čo robiť, keď niekto prekročí naše hranice? Odpovede na tieto otázky dnes patria k základnej výbave detí rovnako ako čítanie či počítanie. Aby sa vedeli v modernom svete zorientovať, bezpečne v ňom pohybovať a dôverovať vlastným rozhodnutiam, potrebujú tieto zručnosti trénovať.

Aj preto na Základnej škole Kataríny Brúderovej vo Vajnorocho spustili nový program **Postav sa za seba, Brúderka**, ktorý deti učí rozpoznávať riziko, bezpečne z neho vyjsť a požiadať o pomoc, keď ju potrebujú. Program vznikol na žiadosť školy a je súčasťou jej preventívnych aktivít. Škola si zvolila odborný a dlhodobý udržateľný prístup, ktorý dopĺňa každodennú prácu učiteľov a školského podporného tímu. Program je vystavaný pre všetky vekové skupiny: najmenším prináša divadielka, starším žiakom komplexné kurzy a rodičom i pedagógom ponúka prednášky a workshopy.

Keď škola a rodina držia pri sebe, deti cítia istotu na viacerých miestach naraz. Aj preto je dôležité zapojenie rodičov a pedagogického zboru. Do programu sa postupne zapoja viac ako 450 detí — témy bezpečia a hraníc tak zasiahnu celé školské prostredie.

BEZPEČIE A HRANICE AKO SÚČASŤ VZDELÁVANIA

Program je postavený na tom, čo deti potrebujú v bežnom živote: porozumieť vlastným hraniciam, všimnúť si nevhodné správanie, vedieť sa zachovať v konflikte a rozpoznávať, kedy je čas požiadať o pomoc.

Základom programu je päť jednoduchých zásad, ktoré deti sprevádzajú celým procesom učenia: **Mysli – Zakrič – Odíď – Bráň sa – Zdieľaj**. Práve posledná zásada, Zdieľaj, je obzvlášť dôležitá — vedie deti k tomu, aby sa zdôverovali dospelým, ktorým dôverujú, hovorili o tom, čo sa im deje, a nebáli sa požiadať o pomoc. Je to krok, ktorý dokáže zásadne prispieť k ich bezpečiu aj psychickej pohode. Deti sa zároveň učia, ako vyzerá rešpektujúca komunikácia, zdravé vzťahy a čo zname-

Deti sa učia rozpoznávať vlastné hranice, osobné hranice iných ľudí, vyhodnocovať rizikové situácie a primerane na ne reagovať.

ná postaviť sa za seba aj za druhých. Keď dokážu chrániť vlastné hranice, ľahšie sa vedú ozvať aj vtedy, keď vidia nespravodlivosť či ubližovanie. Takto prirodzene rozvíjajú empatiu a prispievajú k prevencii šikany.

SPOLUPRÁCA ŠKOLY A OZ BRÚDERKA

Na programe spolupracujú škola a OZ Brúderka, ktoré pripravilo projekty pre mesto aj mestskú časť na získanie finančnej podpory a zároveň prepája školu s rodičmi a komunitou. Vďaka tejto spolupráci sa do programu zapájajú nielen deti, ale aj pedagógovia, rodičia a širšia komunita.

SPOLUPRÁCA SO ZDRUŽENÍM ZA SEBA

Odbornú časť programu zabezpečuje združenie ZA SEBA v úzkej spolupráci so školským podporným tímom. Program Postav sa za seba vznikol v tomto združení a už niekoľko rokov sa realizuje aj na mnohých školách, ako napríklad v susednej Rači na ZŠ Tbiliská. Lektorový tím tvoria odborníčky a odborníci certifikovaní v oblasti povzbudzujúcej sebaobrany, ktorí vo všetkých aktivitách uplatňujú princíp bezpečnej a citlivej práce s deťmi a venujú sa aj témam práce s hranicami a prevencie šikany.

PODPORA HLAVNÉHO MESTA AJ KOMUNITY

Program **Postav sa za seba, Brúderka** sa realizuje s podporou Hlavného mesta SR Bratislava, príspevkami rodičov a komunitných darcov

prostredníctvom OZ Brúderka, ako aj dotáciou z rozpočtu mestskej časti Bratislava-Vajnory podľa jej VZN o poskytovaní dotácií. K tejto komunitnej podpore prispel aj BrúderkaFest z mája minulého školského roka, spojený s Ulicou na hranie. Metropolitný inštitút Bratislavy na toto podujatie priniesol predstavenie **Postav sa za seba: Bez rozdiel LOVE**. Divadielko, ktoré pripravilo združenie ZA SEBA, detským jazykom otvára tému hraníc, rešpektu a vzájomného prijatia. Výťažok z podujatia putoval na podporu tohto programu.

SPOLOČNÝ CIEĽ: BEZPEČNÁ ŠKOLA PRE VŠETKY DETI

Program reaguje na snahu vytvárať prostredie, v ktorom sa deti cítia prijaté, kde môžu hovoriť o svojich pocitoch a kde sú vzťahy postavené na vzájomnom rešpekte.

Vajnorská škola tak posilňuje to najdôležitejšie — dôveru, bezpečie a podporu pre každé dieťa.

BRATISLAVA

Program Postav sa za seba, Brúderka je finančne podporený aj Hlavným mestom SR Bratislava.

Rival Fitness Vajnory

Vajnorská rodina športovcov už 14 rokov

Text: redakcia

Snímka: Rival Fitness Vajnory

Rival Fitness patrí už viac než dekádu medzi stabilné piliere športového života vo Vajnoroch. Za jeho vznikom stojí tréner Juraj Valček, bývalý kulturista a reprezentačný tréner federácie NABBA. Ten v roku 2009 založil fitness centrum na Čiernej Vode, no po piatich rokoch sa spolu s tímom rozhodol presunúť do Vajnor – na Hospodársku ulicu, kde prerobili staré priestory v družstevnej budove na plnohodnotné tréningové centrum.

Presun do Vajnor bol prirodzeným krokom – väčšina klientely pochádzala práve odtiaľ a nové priestory poskytli lepšie možnosti pre rozvoj. „Hoci bola mojou víziou pôvodne práca s profesionálnymi športovcami, čas ukázal, že dôležitá je aj podpora bežných ľudí, ktorí chcú zmeniť životný štýl,“ hovorí Valček. Dnes sa v Rival Fitness venujú nielen príprave kulturistov či iných športových odvetví, ale aj rekreačným cvičencom, ktorí chcú schudnúť, nabrať svaly či zlepšiť zdravie.

KOMUNITA AKO ZÁKLAD: RIVAL FITNESS NIE JE LEN POSILŇOVŇA

Rival Fitness nie je podľa Juraja Valčeka klasické komerčné fitness centrum. Je to skôr „veľká rodina“, kde sa nerieši vek, váha či sociálny status. Klienti sa navzájom poznajú, podporujú a tvoria komunitu ľudí, ktorých spája láska k pohybu a zdraviu.

Trénerský tím sa venuje nielen samotnému tréningu, ale aj stravovaniu, regenerácii, zmene životného štýlu či psychológii športu. V popredí je individuálny prístup a profesionálne vedenie, ktorým si Rival Fitness získal dôveru mnohých Vajnorákov.

RIVAL ARÉNA A ŠPORTOVÉ ÚSPECHY SVETOVEJ ÚROVNE

Veľkým míľnikom bolo založenie občianskeho združenia **Rival Aréna**, ktoré vďaka darom a podpore 2 % umožnilo naplno rozbehnúť prípravu športovcov v kulturistike, armwrestlingu a bojových športoch. Výsledky sa dostavili rýchlo – Rival Fitness

vychoval **majstrov Slovenska, víťazov medzinárodných súťaží, majstrov Európy aj majstrov sveta**, dokonca športovcov ocenených na prestížnej súťaži **Mr. Universe**.

V roku 2018 pribudla aj krásna boxerská sála, ktorú však počas pandémie museli pre finančné dôvody zatvoriť. Funkčnú zónu však

presunuli priamo do fitness centra a vďaka silnej komunite toto náročné obdobie ustáli.

ÚSPECHY ROKA 2025

Rok 2025 bol pre Rival Fitness mimoriadne úspešný. Medzi najvýraznejšie výsledky patria:

KULTURISTIKA

- › **Vladimír Flimel** – 1. miesto MCR a Slovenska
- › **Norbert Zajac** – 2. miesto MCR a Slovenska, RLS Praha 1.miesto, ME Srbsko 1. miesto, MR UNIVERSE New Castle 2. miesto, PCA physical Czech 2. miesto.
- › **Martin Halko** – 1. miesto ME, 6. miesto Mr. Universe Newcastle, 3. miesto RLS Praha

ARMWRESTLING

Pod vedením trénera a niekoľkonásobného majstra sveta Petra Raceka dosiahli športovci výnimočné výsledky:

- › **Dominik Bruder** – zlato ME, striebro MS
- › **Viktória Žačková** – vicemajsterka sveta
- › **Matej Hodulík** – ME do 15 rokov
- › **Stanislav Halama** – štvornásobný majster sveta

ŠPORT SPÁJA – PODUJATIA VO VAJNOROCH

Rival Fitness stojí aj za organizáciou viacerých športových podujatí.

V roku 2019 pripravili vo Vajnoroach veľké thajboxerské podujatie, kde súťažili sloven-

skí športovci proti tímu zo Švédska. O rok neskôr prišiel úspešný charitatívny armwrestlingový turnaj. Obe akcie vznikli aj vďaka podpore starostu Vajnora Michala Vlčeka.

„Naše heslo je šport spája. Preto sa snažíme každé podujatie prepojiť s edukáciou aj charitou,“ dopĺňa Valček.

Kulturistické podujatia Rival Fitness vo Vajnoroach zatiaľ organizovať nemôže – chýba vhodný priestor tohto typu.

PODPORA TALENTOV A NÁBOR DO TÍMU

Juraj Valček pôsobí v športe viac než 30 rokov a vďaka skúsenostiam aj kontaktom sa Rival Fitness venuje aj podpore talentov. Každoročne organizujú nábor do armwrestlingu, kde tím pod vedením Petra Raceka vyberá najväčšie talenty. V kulturistike prebieha výber pod vedením Juraja Valčeka – vybraným športovcom poskytujú priestory na tréning, výživové doplnky aj podporu pri cestovaní na súťaže. Cieľom je reprezentovať Slovenskú republiku, Vajnory a Rival Fitness na domácej aj medzinárodnej scéne.

PLÁNY DO BUDÚCNA

Pre rodinne vedené fitness centrá je konkurencia veľkých korporátnych sietí čoraz náročnejšia. Rival Fitness však plánuje zostať pevným bodom v komunite a ďalej podporovať športovcov aj mládež.

Do budúcnosti pripravujú nové projekty pre seniorov, deti a mládež, rozšírenie ponuky skupinových tréningov, organizáciu športového festivalu vo Vajnoroach a dokonca aj ples pre športovcov.

„Naším poslaním je reprezentovať Slovensko, Vajnory a Rival Fitness – ale hlavne byť miestom, kde sa ľudia cítia ako doma,“ uzatvára Juraj Valček.

Život FK ajnory

Text: Richard Fekete

Snímky: archív FK

Kalendárny rok sme ukončili tradične zábavou pre našich fanúšikov, hráčov a podporovateľov. Prvý

novembrový víkend sme sa zišli v miestnom kultúrnom dome a aj keď ešte zopár tímov hralo súťažný zápas aj po nej, bola táto stabilná spoločenská udalosť symbolickou bodkou FK Vajnory pred Vianocami.

Plnú sálu najprv potešila skvelým ovládaním lopty freestylistka Lucia Kevická, neskôr hudba, tanec, priateľské debaty a o polnoci aj tombola. Spoločne sa tešíme už aj na ďalší ročník.

V mene hráčov a trénerov na spoločných fotografiách
z jesene ďakuje FK Vajnory všetkým rodičom, fanúšikom a sponzorom
za podporu v roku 2025 a praje všetkým to najlepšie v budúcom,
ktorý bude určite v každom ohľade lepší.

PF 2026

predprípravka

muži

U10

U13

U9

U11

U14

U17

U15

U19

U12

Ďakujeme!

VAJNORY V ROKU 2025

